

Primorski dnevnik

Poštovna plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo Cena 70 lir

TRST, nedelja, 6. septembra 1970

Leto XXVI - Št. 199 (7693)

BAZOVICA - priča zavestnega žrtvovanja

Kakšnim smešnim utvaram se mnogokrat predajajo tisti, ki mislijo, da jim bodo moč, oblast in nasilje čez noč uresničila njihove želje.

Pred 104 leti se je «Giornale di Udine» širokoustil, da je treba izločiti beneške Slovence, ki so komaj prešli v meje Italije. Drugi so napovedovali konec slovenskega jezika v kakem desetletju. Težko popravljiva in v znatni meri celo nepopravljiva je nacionalna škoda, ki so jo v teh sto letih pretrpeli tamkajšnji narodnostno še ne povsem prebujeni Slovenci. Toda tako enostavno tudi ni šlo, kljub zatiranju in terorju. Narodnostne korenine segajo, posebno na podeželju, globoko. In te so poglajale obetajoče mladike med narodnoosvobodilnim bojem, ki je hkrati prva organizirana oblika boja za narodnostne pravice v Beneški Sloveniji.

Danes, v spremenjeni klimi, po ponovitvi raznarodovalnega, samo fašizmu primerjajočega zatiranja, ki je trajalo dve desetletji, ponovno pogajajo mladike. Trdno upamo, da bodo te mladike obstale in se okrepile.

Tudi fašizem si je štel med prve dolžnosti, ki jih mora njegova strahovlada uresničiti, izbrisati slovensko in hrvaško ljudstvo, ki je bivalo na ozemlju, ki je po prvi svetovni vojni bilo priključeno Italiji. Uničenje slovenskega gospodarstva, poizniganje kulturnih domov, izločanje slovenskega jezika najprej iz uradov in pozneje v javnosti sploh, ukinitve slovenskih šol, prepoved slovenskega tiska, razpust slovenskih organizacij, sprememba priimkov, osebnih in krajevnih imen, vsi ti udarci bi morali že po napihnejenih fašističnih računih spremeniti Slovence in Hrvatv v Italijana morda že v enem desetletju.

Na Primorskem, kjer je narodno življenje tik pred prvo svetovno vojno doseglo poln razcvet, je fašistični zob naletel na bolj trdo kost, kot njegovi predhodniki v Benečiji. Konfinkacije, zapori, ricinusovo olje, policijske šikanse, posebno sodišče, so bile močan in jasan znak, da to ljudstvo brani svojo narodnostno pripadnost. Tu ni šlo torej samo za korenine, ki objektivno obstajajo, temveč tudi za voljo in pripravljenost, da se te korenine, pa ne samo korenine, branijo, tudi če bi bile potrebne žrtve.

Prav takrat, ko si je fašizem mel roke, da je ukrenil vse, kar je potrebno, da bo izbrisal Slovence in da je treba samo še čakati na žetev, se je zgodilo tisto, kar po navadi teror izjave: začelo je goreti in pokati. Plameni in eksplozije so bile dovolj zgovorna govornica, da se bo slovenski človek bojeval proti zatiranju in poziv svobodoljubnim ljudem po svetu, naj vendar vsaj vidijo, v kakšnih neznosnih razmerah mora živeti del naroda sredi Evrope.

Na današnji dan pred 40 leti je prišla Bazovica. Priča junštva mladih ljudi med nami, priča njihove zrelosti, ki je porodilo prepričanje, da bo poka pusk, ki so bile naperjene proti njihovim hrbtom, slusala vsa Evropa, torej priča zavestnega žrtvovanja.

Kaj vse je fašizem počel na Primorskem po Bazovici. Nazadnje je izpolnil še vročo željo, ki jo je dolgo gojil,

zasedel je del Slovenije in jo navzven takoj spremenil v pol italijansko, zato da bi pozneje ponovil vse, kar je storil na Primorskem. In kaj se je iz tega porodilo? Sto Bazovic, tisoč Bazovic. Primorci, ki bi morali po bahavih fašističnih proračunih biti knjiženi kot Italijani, so se odzvali klicu tistih, ki so videli v fašizmu ne samo nasilstvo nad Slovenci, ampak tudi najhujše družbeno zlo v službi ozke oligarhije, zaradi česar se je bilo treba proti njemu bojevati do njegovega uničenja in na njegovih razvalinah zgraditi novi svet.

Primorska je bila v narodnoosvobodilnem boju tako čudovito enotna zaradi stoletne obrambe svoje nacionalnosti, predvsem pa zaradi krutosti fašizma. K tej enotnosti je Bazovica prispevala velik delež.

Napačno bi bilo trditi, da fašizem ni povzročil nacionalne škode. Nasprotno! Na ozemlju, ki pripada Italiji tudi po drugi svetovni vojni, je ta škoda neprecenljiva. Najhujše je v tem, da je uničil tržaški in gorški gospodarski potencial, ki ga ni nihče niti trohice povrnil. Popolna gospodarska odvisnost Slovencev je bila po drugi svetovni vojni poglavitni vzrok za odtujevanje velikega števila tržaških, gorških Slovencev in Benečanov svoji narodnosti. Raznarodovalna fašistična vzgoja mladega slovenskega rodu v šoli in v organizacijah je delovala na «razdaljo» tudi potem, ko fašizma ni več bilo, in to na ljudi, ki so bili te vzgoje deležni in na njihove otroke.

Bilanca je torej kljub temu huda. Nasilje res rodi odpor, toda doseže tudi del svojih ciljev. Ostane pa resnica, da še tako hudo nasilje ali pritisk v bolj blagi obliki, ki ga občutimo Slovenci s Tržaškega, iz Gorške in Benečije še danes, s tem, da ni še povsod slovenskih šol, da ne moremo povsod uradno uporabljati slovenskega jezika in smo v mnogih stvareh državljani druge vrste, nas ne more izkoreniniti. Zaradi tega, ker se izkoreniniti ne pustimo in zaradi tega, ker segajo naše korenine pregloboko.

Naša več kot stoletna zgodovina to potrjuje.

BORIS RACE

Priprave za globalno zdravstveno reformo

Zaskrbljenost predstavnikov bolnišnic zaradi vedno težjega položaja

RIM, 5. — Predsednik vsedržavne federacije zdravniške zbornice prof. Ferruccio De Lorenzo je danes predsedoval komisiji za reformo zdravstva, na kateri so bili prisotni predstavniki vseh zainteresiranih sindikalnih organizacij. Komisija bo v prihodnjih dneh predložila vladi konkretne predloge za izvedbo reforme zdravstva.

Minister za zdravstvo je sprejel predsednika federacije bolnišnic (FIARO) odv. Lanjani, ki je izrazil zaskrbljenost in začudenje upraviteljev bolnišnic zaradi nastalega položaja. Upravitelji pravijo, da je položaj bolnišnic vedno bolj kritičen in da ga tudi zadnji vladi ukrep ne bo rešil, ker imajo zavarovalne ustanove do bolnišnic 500 milijard lir dolga, za kritja pa je z vladnim dekretom predvidenih samo 250 milijard lir. Kritizirajo tudi način dodeljevanja sredstev in

6. SEPTEMBER 1930

6. SEPTEMBER 1970

Z obzorbdo posebnega fašističnega sodišča so bili pred 40. leti ustreljeni v Bazovici štirje slovenski antifašisti BIDOVEC, MARUŠIČ, MILOŠ, VALENCIČ.

DANES, 6. SEPTEMBRA 1970

ob 16.30 na kraju ustrelitve v Bazovici

spominska svečanost

Govorila bosta: senator PAOLO SEMA

pesnik FILIBERT BENEDETIČ

PROSLAVO BO ZAKLJUČIL KULTURNI SPORED

Istega dne bo ob 10. uri na mestnem pokopališču polaganje vencev na grob žrtv.

V ABLJENI!

Odbor za proslavo 25-letnice osvoboditve ANPI, ANPPA, ANED, FIAP

Odbor za proslavo bazoviških žrtv

PONOVI IZRAELSKI VDOR V LIBANON

Moše Dayan zahteva nov sporazum o premirju

Izrael je dejansko prekinil sedanja pogajanja o miru v New Yorku
ZDA v precepu pod hudimi obtožbami lastnega javnega mnenja

NEW YORK, 5. — Politični opazovalci pri Združenih narodih so prepričani, da so pogajanja za mir na Blaznjem vzhodu s posredovanjem Jarringa dejansko prekinjena. Pri tem ugotavljajo, da tudi po prihodu predsednice izraelske vlade Meirve v ZDA in njenem srečanju z Nixonom, se pogajanja, ki so že deset dni prekinjena, ne bodo nadaljevala. Te ugovorivne potrditve tudi večeršnje izjave izraelskega obrambnega ministra Dayana. Dejal je, da sedaj obstajajo samo dve možnosti glede spora z Egiptom: da ZDA zagotovijo umik raketnih izstrelilov, ki so bila nameščena na področju Sueskega prekopa po premirju, ali pa, da se začne z novimi razgovori na novih osnovah, kot da sporazum o prekinitvi ognja sploh ne bi obstajal.

Dayan se je kljub temu pokazal nekoliko pomirljivega in je poudaril, «da se Izrael sedaj nahaja v končnem obdobju vojne, ne samo zato ker si želi konca vojne, marveč tudi ker želi konec vojne na Egiptu, Rusi in Američani». Kljub temu da Dayan nasprotuje nadaljevanju pogajanj z Jarringom v sedanjem stanju, je izrazil upanje, da vzpostavitev stanja ob Sueskem prekopu izpred prekinitve ognja in nov sporazum, lahko omogočata nadaljevanje pogajanj o miru. Seveda ni pozabil poudariti, da je Izrael sedaj močnejši kot je bil pred šestimi meseci in povedati, da se ne sme pretiravati udeležba Sovjetske zveze v bojih.

Iz New Yorka poročajo, da je tako imenovana «kriza raketa» še bolj zapletla položaj na Blaznjem vzhodu in da je premirje v veliki nevarnosti. Newyorški politični komentatorji pa pravijo, da se je Amerika sedaj zmisila v kriznem ognju Kaira, Tel Aviva in Moskve ter lastnega javnega mnenja. Vsi obtožujejo Nixonovo upravo, «da je zaostrila položaja». Ameriški listi ostro napadajo vlado. «New York Times» govori o «samoprevarju» ZDA in opozarja, da je kriza raketnih izstrelilov ob Sueskem prekopu lahko nevarna za svetovno varnost. Pri tem politični opazovalci opozarjajo na pisanje «Pravde», ki obtožuje Washington, da podpira zavajevalne ambicije Tel Aviva. «Pravda» je tudi obsodila ZDA in Izrael, da sabotirata začeta pogajanja, da New Yorku z enutelemeničnimi obtožbami proti Egiptu.

Medtem pa so se na Blaznjem vzhodu ponovno oglašili topovi. Izraelska vojska je vdrila v Libanon in napadla pet vasí. Libanonska vlada je po današnjem vdoru zahtevala takojšnje sklopite varnostnega sveta. Libanonski predstavniki pri Združenih narodih je pojasnil, da so Izraelci vdrli v Libanon z dvema divizijama in z močno podporo letalstva. Nocoj pa so v Bejrutu sporočili, da so se zvečer boji še nadaljevali in da so libanonske sile ustavile sovražnikovo prodiranje. Po tem sporočilu v Tel Avivu niso mogli več popolnoma molčati o napadu in so izjavili, da njihove oborožene sile niso napadle libanonskih vasí, marveč samo gverilsko taborišča; da med napadom ni bilo žrtv ne na eni ne na drugi strani in da je napad izvedel zelo majhen oddelk, mnogo manjši od tistega, ki je vdril v Libanon 12. in 13. maja letos.

Kot poročajo iz Amana, je prišlo preteklo noč in danes ponovno do incidenta med gverilci in jordanosko vojsko. Incidenti so se poglobili potem ko je jordanoska vlada sporočila, da je naročila svojim vojaškim enotam, naj se umaknejo iz Amana in njene okolice. Takoj nato je glavni odbor palestinskih organizacij naročil gverilcem, naj se tudi oni umaknejo iz mesta in mestne okolice, naj podprejo barikade, ki so jih postavili po mestnih ulicah in naj umaknejo iz mesta tudi vsa svoja oborožena vozila. V Amanu je jordaniski zunanji minister danes zanimal vesti, ki so bile razširjene v Parizu, da je jordanoska vlada zahtevala posredovanje štirih velesil, če bi iraške čete, ki so nastanjene v Jordaniji, podprele palestinske gverilce v bojih proti jordanoski vojski.

Demirel v Makedoniji

Predsednik turške vlade Sulejman Demirel, ki je na uradnem

obisku v Jugoslaviji, je odpotoval danes na obisk v Makedonijo. Ob prihodu v Skopje so turškega predsednika pozdravili predsednik izvršnega sveta Makedonije dr. Bogojevič in drugi visoki funkcionarji Sobotarja in izvršnega sveta Makedonije in mesta Skopja. Po ogledu kulturno-zgodovinskih znamenitosti mesta in kosilu, ki ga je v njegovo čast priredil dr. Bogojevič, je Demirel odpotoval v Bitolj, kjer je v vojašnici «Stiv Naumov», v kateri je svojas tvelec sodobne turške države Kemal Atatürk obiskoval vojaško akademijo, odkril spomniško ploščo. Iz Bitolja je Demirel s svojim spremstvom odpotoval v Ohrid.

Predsednik turške vlade Demirel je včeraj dopoldne v spremstvu predsednika zveznega izvršnega sveta Mitje Ribičiča obiskal Kladovo, kjer si je ogledal veliko hidrocentralsko, ki jo skupno gradijo Jugoslavija in Romunija.

Seminar koroskih mladincev

(Od našega dopisnika)

Klub slovenskih študentov na Dunaju je organiziral 3. in 4. septembra mladinski seminar v vasi Bilčovs. Udeležilo se ga je nad 50 mladincev, v glavnem študentov in dijakov. Prisotno je bilo tudi nekoliko učiteljev in profesorov ter družbeno politični delavci.

8. T. M. ZAČETEK KONFERENCE NEUVRŠČENIH

Prihod prvih delegacij v Lusako

Danes sestanek zunanjih ministrov

Sestanek pripravljalnega odbora konference - Pričakujejo, da bo na konferenci 400 tujih in domačih novinarjev

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 5. — V glavnem mestu Zambije se s danes tretjič srečali zastopniki 16 držav članic stalnega pripravljalnega odbora, da bi napravili obratun vsega, kar je bilo doslej najprej v pripravi za tretjo konferenco nevrščenih. Jutri se bodo v Lusaki sestali na dvodnevni konferenci zunanji ministri nevrščenih držav, ki se bodo med drugim verjetno dogovorili o delu konference, o dnevnem redu in vseh drugih neobhodno potrebnih pripravah za sestanek voditeljev držav in vlad nevrščenih držav, ki se bo pričela 8. septembra. Računa se, da se bodo te konference udeležili zastopniki 60 nevrščenih držav. Dosej je svojo udeležbo dokončno potrdilo 57 držav. Po zadnjih vestih bodo na čelu 32 delegacij poglavarji držav in predsedniki oziroma podpredsedniki vlad.

Pri pripravljalnem odboru je doslej akreditiranih 300 tujih in domačih novinarjev, ki bodo spremljali delo konference. Pričakujejo, da bo delo konference pred konferenco na vrhu prispele še novi tujci novinarji, tako da se računna udeležba okrog 400 tujih in domačih novinarjev. Za vse novinarje so rezervirana stanovanja v študentskem naselju. Lusaka je vsa v znaku konference. Mesto je okrašeno z zastavami držav udeleženic in številnimi transparenti v arabsčini, angleščini, francosčini in španščini, v katerih se izražajo stremilje nevrščenih po miru, enakopravnosti, svobodi, neodvisnosti, boju proti rasizmu, diskriminaciji,

Bodo reforme razvodenele?

Reforme so kot steklenice vina, na katerih je na etiketi napisano ime. Treba pa je steklenico odpreti, da se ugotovi, če je v njej v resnici pristno vino, ali če ni vino pomešano z vodo, oziroma pomarejano brozga. Colombov lev center se je potrudil in v resnici izpolnjuje obvezo glede reform, vendar smo dosedaj prišli samo do etikete. Prvi dve reformi — glede stanovanj in zdravstva, imata velik socialni pomen in temeljita na volji, ki jo odražata tudi socialistična ministra Mariotti in Lauricella, da se v resnici naredi nekaj novega.

Tudi ob tej priložnosti, ali točneje prav ob tej priložnosti, pa je prišla do izraza dvojna duša, ki je v levem centru.

Pričnimo z vprašanjem stanovanj, ali bolje rečeno novega urbanističnega zakona, ki ima za seboj težavno zgodovino. Prav gotovo bo pomembno, da se okrepi ustanova za gradnjo ljudskih stanovanj (kot je na primer zakon št. 187) in da se na nov način uredi plačevanje najemnin. Toda končni cilj urbanizacije v napredni družbi je da se preneha s špekulacijo z zemljišči, ki je dosedaj povzročila v Italiji že tako veliko gospodarsko škodo in razkrojila

Steklenico z etiketo reforme stanovanjskega sistema» so prinesli iz kleti, sedaj je notri treba dati vino. Iz tega, kar se je izvedelo o mednarodnih sestankih, je jasno očito, da je prišlo do tradicionalnega spopada med onimi, ki hočejo radikalne reforme in med onimi, ki bi ponovno radi nalili vodo v vino.

Nič drugače ni z reformo zdravstva. Tu naj bi ustanovili vsedržavno zdravstveno službo in bi odpadel sedanj zapleten mehanizem zdravstvenega zavarovanja. Vsedržavna zdravstvena služba bi poimela brezplačno zdravljenje za vse državljane, podobno kot je že v številnih evropskih državah in tudi glede tega vprašanja so socialisti jasni in odločni.

Tudi tu pa se je pojavila opozicija, ki hoče reformo preprečiti in na mesto nje zadržati sedaj obstoječi zavarovalni sistem. V ozadju je velika farmacevtska industrija, katere pooblaščenec je dobro znana. Confindustria je stopila na bojno polje v prvi osebi in je objavila bojevitvo resolucijo, v kateri pravi dva gre za izkoriščanje oblasti, ko je država posegla v razdeljevanje zdravil. Confindustria se joče nad usodo italijanskih podjetij, češ da bodo oškodovana v primerjavi s tujimi, ko pa je znano da italijanska podjetja enostavno krajejo licence za nova zdravila v tujini in tako ne financirajo dragih znanstvenih raziskav.

Tudi pri tem gre torej za bistveno politično odločitev, ali se bo izvedlo dosledno reformo, ki bo ukinila dosedanj sistem, ki omogoča špekulacije, ali pa se bo sprejelo nekaj medlega, ki ne bo prizadelo sistema.

M. D.

Moro včeraj pri Burgibi

TUNIS, 5. — Italijanski zunanji minister Moro je danes obiskal predsednika Tunizije Burghiba, s katerim je imel daljši razgovor o dvostranskih vprašanjih in o mednarodnem političnem položaju zlasti na Sredozemlju. Na ministrstvu za zunanje zadeve pa so končali razpravo o dvostranskih vprašanjih, pri čemer gre za trgovinsko izmenjavo, obnovitev pogodbe o ribolovu in za razdelitev morja.

Spor glede bolgarskega stališča o Makedoniji

BEOGRAD, 5. — Po vesteh iz dobro obveščenih krogov je menda predsednik Bolgarije Živkov poslal Titu pismeni predlog, da bi prišlo do razgovorov o sporni Makedoniji. Po istih vesteh naj bi pismo poslali v Beograd že pred dnevi, vendar Jugoslavija meni, da je predlog nesprejemljiv, ker se v pismu ne omenja obstoj makedonskega naroda, kar pa je osnova spora, saj Bolgari enostavno trde, da so Makedonci v resnici Bolgari.

ATENE, 5. — Grška vlada je razpisala nagrado v višini 100 tisoč drahem (okoli dva milijona italijanskih lir) za onega, ki bo pomagal prijeti mladega grškega arhitekta Konstantina Kotsakosa, ki ga dože, da je sodeloval pri atentatu na ameriško veleposlanstvo. Ministrstvo za javni red je izdalo sporočilo, v katerem je rečeno, da je Kotsakis organiziral atentat, med katerim sta tragično umrli Italijanka Maria Angeloni in Ciprcan Securis. Policija meni, da je Kotsakis še vedno v Grčiji.

Delegacija SPD na Hrvaškem

BEOGRAD, 5. — Delegacija socialdemokratske stranke Zahodne Nemčije, ki je gost ZKJ in SZ DLJ je danes dopoldne dopotovala v Zagreb, kjer se je v centralnem komiteju ZKH razgovarjal s predsednikom CK ZK Hrvaške Savo Dapčević. Kučar in drugi zastopniki družbene političnih organizacij republike. Po razgovorih je delegacija obiskala tovarno «Rade Končar». Dopoldne so člani delegacije odpovali v Dubrovnik, kjer so si v spremstvu zastopnikov družbene političnih organizacij ogledali kulturne in zgodovinske znamenitosti mesta. Delegacija socialdemokratske stranke Zahodne Nemčije odhaja jutri z letalom iz Dubrovnika v domovino.

Staršem v premislek pred začetkom šolskega leta

Dolge šolske počitnice se naglo pomikajo proti koncu. Še slab mesec in začetek novega šolskega leta bo tu. Večji del dijakov se bo vrnil v šolske klopi svež, spočen, v polni telesni in duševni moči za premagovanje težav pri delu in učenju in le manjši del se napreza in poti, da popravi, česar med šolskim letom ni zmogel napraviti, in si med tem naprepanjem in potnem delu pridobi znanje, ki mu bo potrebno pri navezovanju na novo učno leto v naslednjem razredu.

Le redki so dijaki, ki vsak hip in ob vsaki priložnosti izpolnijo največje svoje dolžnosti in nato lešče zabave in razvedrila, ki jih prav nič ne moti pri delu in učenju to, kar se dogaja okoli njih ali kje drugod, in je vsaka njihova misel povezana z delom, ki ga imajo pred seboj. Blagor staršem, ki imajo take otroke, da jim napravljajo samo veselje in zadovoljstvo, slišanje med vzdušje rojstva, ki, žal, takih otrok nimajo. Zakaj niso tudi naši otroci taki? Kaj smo zagrešili, da so naši otroci drugačni? Kaj naša nepravilna, da se bodo spremenili?

Težko je odgovoriti na vsa ta vprašanja hkrati, pa tudi na pomembna dostikrat ne najdemo takojšnjega odgovora, zato se je treba ob takih vprašanjih ustaviti, poseči včasih daleč nazaj in poskušati in ugotoviti, kje so vzroki za otrokovo nepravilno vedenje in ravnanje. Ob takem ugotavljanju bomo gotovo zadeli nekatere svoje lastne napake in na nepravilno ravnanje — na popuščanje, preveliko pripušanje in razvajanje — napake, ki so našle potem v otroku svoj odsev v njegovem vedenju in ravnanju.

Človek je po svoji naravi bolj razumljiv kot slabotni in bolj razumljiv, zato ga je treba, če od prvih let, kakor hitro se začne zavedati, vzgajati in mu z navesti, napotki, navodili in dobro spoštovano besedo pomagati, da si zlastno prisvoji lepe lastnosti. Med temi lepimi lastnostmi, ki jih je treba že v otroku vzgojiti, sta zlasti čut odgovornosti do izpolnjevanja dolžnosti in pravilen, spoštljiv odnos do dela in učenja, in

Darila za kraški par

Zadruga «Naš Kras» objavlja drugi seznam daril, ki so jih prispevale ustanove in zasebniki za letošnji par, ki se bo poročil na kraški občini:

1. Ženska narodna noša — darilo repentabske občine.
2. Moška narodna noša — darilo Slovenske kulturne gospodarske zveze.
3. Poročna prazna — darilo zadruge «Naš Kras».
4. Dva para čevljev za narodno nošo — darilo prodajalne čevljev «MALA-LAN» z Opčin, Proseška ulica.
5. Poročno potovanje (enotensko bivanje v Dalmaciji) — darilo potovalnega urada «Aurora».
6. Električne trombe za avto — darilo ELETRAUTO, Ul. F. Severja 3.
7. Kopalna brisača — darilo trgovine Jopić Podobnik.
8. Parfum YVES SAINT LAURENT — darilo parfumerije KOZMETIKA «90», Opčina, Narodna ulica.
9. Album za poročno fotografije in okvir za sliko — darilo FOTO EGON.
10. Hranilnica in posojilnica na Opčinih je nakazala 20.000 lir za nakup v trgovini Ernesta Malalana.
11. Rezljane vaze — darilo Import - Export SIRE, Ul. F. Filzi, 8.
12. 20 kg konfetov — darilo trgovine Josip Škabar z Opčin.
13. Zlata starinska broša — darilo urarne in zlatarne Zvonko Malalan, Proseška ul. 18.
14. Zbirka knjig — darilo Tržaške knjigarnje, Ul. sv. Franciška, 20.
15. Zlata ženska zapesna ura — darilo urarne in zlatarne Alojz Sosič, Narodna ul. 44.
16. Dve flanelasti rjuhi in jenski dežnik — darilo trgovine Ulian, Opčina, Narodna ul. 55.
17. Starinski zlatnik — darilo zgoščenke občinske uprave.
18. Zlata verižica z obeskom — darilo občine Devin-Nabrežina.
19. Zlata broša — darilo občine Dolina.
20. Gastronomska kolekcija — darilo bufeta «TOMAŽIČ».
21. 10 kg pralnega mila — darilo podjetja FRASTI.
22. Mixer «Philips» — darilo trgovine Mario Sosič, Ul. Salici 1, Opčina.
23. Bon za nakup blaga v vrednosti 10.000 lir — darilo AGRO SOSIČ, Narodna ul. 158, Opčina.
24. Hranilnica knjižica z začetno vlogo 25.000 lir — darilo Tržaške kreditne banke.
25. Primorski dnevnik daruje poleg enoletne naročnine na list tudi praktično darilo v vrednosti 20.000 lir.

vzgojiti pa je treba v njem toliko časa, da mu postane naveda in del vsebine njegovega življenja. Prav tako mu je treba zgodaj vcepiti zavest, da dela tudi zase, za svojo bodočnost, za svoje boljše življenje, da bo postal nekoč koristen član naše narodnostne skupine in koristen član človeške družbe.

Otroka je treba zgodaj navaditi tudi na red, ki naj ga pozneje vodi skozi vso njegovo dobo pripravljanja na poklice in življenje in v življenju samo. Po šolskem pouku naj se otrok najprej malo spodiže in razvedri, nato naj pristopi k miselnemu obnavljanju vsega, kar je v šoli novega slišal in naveže vse to k miselnim nalogam in k učenju. Zjaj mora do o potekati nepretrgoma in nemoteno s krajšimi oddihom med izvršitvijo pismenih nalog in začetkom učenja vse do tle, dokler ni prišel do prepricanja, da je za naslednji dan pripravljen.

Starši pa se morajo zanimati za otrokovo delo, se pogovarjati z njim kot z vsakim drugim človekom o njegovih težavah, napotkih, nagnjenih in veselju, o uspehih in neuspehih in, če je le mogoče, se tudi sami prepirati, da je otrok lepo in pravilno izvršil domače naloge in se dobro naučil. Koliko nepotrebnega nezadovoljstva, nepotrebnih sumenjav in krivih sodb bi lahko odpadlo na tak način med šolskim letom tako na račun šole kot otroka, ki bi starši poleg drugih dolžnosti opravljali še to odgovorno nalogo. Vemo pa, da ob današnjem pehanju ljudi za preslabo družino dostikrat oče in mati po ves dan delata in se ne moreta pri svoji utrujenosti veliko ukvarjati z otroki. Dostikrat pa tudi sama nimata dovolj sol, da bi lahko, tudi če ne bi bila utrujena, pregledala znanje otroka. Vendar lahko vsaj posrežeta v razgovoru z njimi, v katerega naj vpleta zanimanje za vse, kar je otrok dobrega napravil ta dan in v svojo korist, s čimer se bo otrok navadil pripovedovati staršem iz snovi posameznih predmetov in bo na ta način po spominu obnovil, ker se je naučil, in starši prebrčali, da zna ali pa ne zna.

Starši, ki so zamudili vcepiti v otroka lepe lastnosti, so veliko zamudili, kajti v otroku, ki si je mudil, nabral — dostikrat ne po lastni krivdi — slabih lastnosti: nenatančnost, nevestnost, zanemarjanje dolžnosti, površnost, nerodnost, lenobe in drugih, je dostikrat težko opravljal te lastnosti, ki jih v mnogih primerih niti dolgo trajajo procesi pozneje popolnoma ne more izbrisati. Zato pomislite si, če je treba, da je treba odpravljati v otroku vsako napako, brž ko se je pojavila, in ne šele takrat, ko se je vanj že zagrizla, kakor bomo tudi vsaki stvari hitreje in z manjšimi stroški

popravili okvaro, če se je bomo lotili takoj, ko smo jo opazili. Seveda bo marsikdo rekel, da je pri stvareh lahko odpravljati okvare, pri otrocih pa da ne, kako naj odpravi napako. Kakor je pri boleznih isti recept za isto bolezen, tako pri vzgoji ni receptov, ki bi veljali za slehernega otroka pri istih napakah, kajti dva otroka si nista enaka ne po temperamentu, ne po značaju, ne po telesnih in ne po duševnih zmogljivostih; zato je treba za vsakega najti svoj način pri odpravljanju napak, ki pa mora biti vedno lep in tak, da otroka prepriča, da ni ravnal prav. Nikoli ne smemo biti v takih primerih žaljivi, grobi in nečloveški z njim. Dobra, lepa spodbudna in prepričljiva beseda, ki je sicer lahko ostra, več zaleže, če je uporabljena v pravem trenutku in na pravem mestu, kakor palica, ki zbuzja v otroku bolj strah in odpor kakor pravo zavest. Na tak način se bo staršem dostikrat posrečilo spraviti otroka na pravo pot in ga pripeljati do tega, da bo sam začel odpravljati slabe lastnosti in s tem sam našel pot k vedno boljšim uspehom. Na tej osnovi bo otrok takrat in pozneje delal iz lastne zavesti in z veseljem in vsako prijanje in siljenje v delo in učenje bo od odveč in nepotrebno.

Takrat bo v družini veselje in z veseljem sreča, ki sta tako zelo potrebni za lepe in pravilne odnose med družinskimi člani in za pravo družinsko skupnost.

Prof. JOŽE UMEK

NA PODLAGI ZAKONA IZ LETA 1965

Dežela je doslej prispevala za turistične ceste 6 milijard

S tem denarjem so že ali bodo popravili 96 cest v dolžini 440 km

Z letošnjim letom se nehalo prirediteljstvo deželne ceste št. 32 iz leta 1965 in ki se nanaša na ukrepe za ureditev in popravilo turističnih cest. Doslej so namreč na podlagi tega zakona prispevali skupno 6 milijard lir. Sedaj se torej lahko napravi prvi obračun in izreče utemeljena sodba o koristnosti tega zakona, ki ga je deželni svet izglasoval v začetku zakonodajne dejavnosti.

Vasko mora priznati, da se je dežela odločila lotiti vprašanja turističnih cest, ki so eden izmed osnovnih pogojev za turistični ter gospodarsko-socialni razvoj, zlasti na goriških področjih.

V italijanski zakonodaji je naša dežela prvič pravno opredelila pojem turističnih cest s tehnične in funkcionalne plati. Z zakonom je pooblastila pokrajinske uprave, da načrtno popravljajo ceste ter usklajajo v zvezi s tem razne potrebe. Koristnost zakona, učinkovitost postopka in prikladnost finančnih sredstev potrjujejo naslednji podatki: v štirih pokrajinskih deželah so doslej finansirali in dali na dražbo dela, ki se tičejo skupno 96 cest v dolžini 440 km. Od teh so 349 km že dokončali, ali pa so v delu. Vse to je pomenilo nad 4,1 milijarde lir deželnega prispevka, ki omogoča za 5,1 milijarde lir del.

Kot je znano, finansira dežela ta dela s prispevkom 80 odstotkov, medtem ko odpade na ostalih 20 odst. na pokrajine in v nekaterih primerih tudi na občine. Z denarjem, ki je še na razpolago, bodo lahko finansirali cestna dela na dolžini 160 km, ki bodo stala 2,3 milijarde lir. Dežela bo pri tem prispevala nad 1,8 milijarde lir. Seveda so usmerili največji finančni napor za izboljšanje turističnih cest na gorska področja, kjer so takšne ceste primanjkuje. Zaradi tega so seveda porabili največ denarja v videnski in pordenski pokrajini, kjer je pokrajina najbolj gorata. V splošnem vzelo je dežela prispevala po pokrajinski naslednje vloge: 2,3 milijarde v Vidmu, 1,2 milijarde v Pordenonu, 840 milijonov v Trstu in 810 milijonov v Gorici. Med glavnimi deli naj omenimo cesto čez Močila (Pramol), ki veže pontobesko cesto s prelazom istega imena, katerega bodo v kratkem najbrž šli med prelaze prve kategorije. Cesta pelje namreč v Ziljsko dolino v Avstrijo. Nadalje naj omenimo cesto skozi dolino Rupa, ki je izrazita po svojih krajinskih lepota, poleg tega pa lahko opravi tudi važno vlogo razbremenitve pontobeske ceste, ki jo vodi v Ragogni, ki jo bodo v kratkem odprli za promet in cesto skozi Arcano, ki bo povezovala Videm z mestecem San Daniele.

Za zaključek naj pomenimo, da omenjena »sota šestih milijard lir ni zadostna za ureditve vseh načrtov, ki so jih pripravile pokrajinske uprave in sicer zato, ker so se v zadnjih letih močno povečali gradbeni stroški. Zaradi tega bodo morali zakon dopolniti z novim zakonskim osnutkom in nakazati zakon za dvakrat dopolniti. Zato proučujejo pristojni deželni organi vprašanje, da bi v okviru proračuna za leto 1971 ugotovili, ali ne bi bilo treba mor. da ponovno finansirati zakon.

Koristni usposobljenosti tečaji ustanove INIASA

Ob začetku novega šolskega leta, ki se prične v oktobru, je ravnanje ustanova za poklicno usposabljanje INIASA v Trstu sklicala sestanke s svojci tečajnikov in s predstavniki proizvodnih panog, tako da bi usmerili mlade ljudi k takšni kvalifikaciji, ki jim bo zagotovila možnost zaposlitve.

Iz predhodne ankete centra pri podjetjih oblačilne stroke in opreme ter pri tehničnih uradih je razvidno, da zelo primanjkuje specializirane delovne sile, tako da je mnogo možnosti za namestitve. Zato skuša INIASA seznaniti učence in njihove sorce s koristnostjo svojih tečajev za usposabljanje. Brezplačni tečajji za tehnične risarje, strokovnjake za opremljanje lokalov, za modeliste oblačilne stroke in za konfekcijske visoke mode bodo v prostorih INIASA v Ul. Giannaccia št. 49 podnevi za mladino, ki še ni zaposlena, in zvečer pa zaposlene. Trajali bodo leto dni ali dve, v skladu s specializacijo, ki jo hočejo učenci dobiti.

Za upravni odbor K. Z. Marković Alojz

V REPENTABRSKI OBČINI SO V POLNEM TEKU PRIPRAVE

Jutri začetek «Kraškega tedna» s študijskim srečanjem o Krasu

Otvoritvena svečanost bo jutri ob 10. uri v «Kraški hiši» v Velikem Repnu. Jutri se začne tudi gastronomski natečaj za plaketo «Najboljše kraške kuhinje»

V repentabski občini so v polnem teku priprave za jutrišnji dan, ko se bo uradno začel drugi «Kraški teden». Pred dnevi so v gozdovih nad Repnom posekali borova drevesca, ki so jih včeraj uporabili za ogrode slavlom kot tako v Repnu kot na Colu. Vaska dekleta in žene so končale izdelavo živopisnih papirnatih vrtnic, s katerimi bodo okrasile slavoletne vence, sedaj pa pripravljajo narodno nošo, da bodo do prihodnje nedelje nared. Gospodari hiš, kjer bodo osmice, čistijo prostore za sprejem gostov, v domače gostilne vozi kamioni vseh vrst piščal in jedač, da med tednom ne bi česa zamrkalo.

Jutri se začne tudi gastronomski natečaj za plaketo «Najboljše kraške kuhinje». Prva bo na vrsti gostilna «Pod Taborno» na Colu, kjer bodo že jutri opolne postregli gostom s pristnimi domačimi jedmi. Jedilni list namreč predvideva: domači prst, domačo slanino in ovčji sir za predjed, potem pa sirkovo kašo, joto s kislim zeljem, ajdovo polento z golažem, govejo ali kosuho juho z domačimi rezanci, krompir v «kozici», riž s fižolom, domače klobase s kislim zeljem, kuhane štruklje, cvrte miške, do-

mač kruh in seveda črna in bela kapljica domače proizvodnje. Na slednjega dne, se pravi v terek, bo na vrsti restavracija «Kras», potem pa po vrsti gostilna Krizman, gostilna Škabar in gostilna Pri Ninko, vse v Velikem Repnu. V soboto, 12. septembra se bo tekmovalje zaključilo s tem, da bodo ta in naslednji dan vse repentabske stotine še enkrat predložile svoje kraške specialitete in se s tem tudi direktno udeležile v kraško ohcet.

Otvoritvena svečanost bo jutri, v ponedeljek ob 10. uri v «Kraški hiši» v Velikem Repnu, potem pa se bodo dela nadaljevala v dvorani gostilne «Krizman» v isti vasi. Kot zanimivost naj še omenimo, da bo študijsko srečanje o Krasu prvi mednarodni simpozij, ki se bo odvijal v eni podeželskih občin. Nanj so vabljivi vsi, ki jih snov zanima, zlasti pa še tisti, ki se s problemi Krasa srečujejo pri svojem vsakdanjem delu. Istotako bo tudi otvoritev razstave o Krasu in sicer v «Kraški galeriji».

Kot smo že poročali, bo med Kraškim tednom še vrsta drugih prireditelj. Tako bo v terek začelo tekmovalje v brskoli, na kar opozirajo vse ljubitelje te igre, ki ima na Krasu mnogo privržencev. Organizatorji tekmovalja so sklenili, da bodo sprejemali prijave še danes, ves dan v gostilni Krizman v Repnu in v terek do 19. ure, se pravi eno uro pred začetkom tekmovalja.

V sredo ob 21. uri bo nastopil na akustičnem dvorišču Kraške hiše v Repnu domači pevski zbor «Srečko Kumar» pod vodstvom Mirka Guštinca. To je tudi edini zbor na Trzaskem, ki je obložen v narodno nošo, tako da bo že njegova pojava — zlasti še v okoliščini stare kraške hiše — vzbudila mnogo pozornosti. Ta dan bo tudi tekmovalje predic na kolovratih, pletili, natakarnje, tekmovalje v rezanju prsta «na meter», v odpiranju steklenice itd.

Na Colu in v Repnu bo v četrtek deželna oziroma fantovska, potem pa se bosta bodoča nevesta in ženin skupaj s svojimi prijatelji in prijateljicami šli na Trgu v Repnu, kjer bodo člani orkestra «Kras» posrebeli, da bodo prišli na svoj račun vsi ljubitelji plesa. Zagotavljajo namreč, da polk in valčekov ne bo manjkalo, čeprav bo tudi kakšen tangos vmes.

Petek bo namenjen počitku in pripravi za ohcet, seveda pa bodo tudi ta dan odprte osmice. Naslednjega dne pa bo že uvid v samo ohcet, saj bodo zvečer vozili bala s Colu v Repen, fantje bodo prepevali podkornice, na skednju bo ples, poleg tega pa tudi na trgu v Repnu, kjer bodo «Kraševci» spet pokazali svoje sposobnosti.

No, in tako smo prišli do nedelje oziroma do kraške ohceti: Nevesta bo na Colu, ženin v Repnu in od tod bo krenila svatovska povorka na Col, odkoder se bodo svatje podali k repentabski cerkvi, kjer bo ob 10. uri poroka. Tu se bodo zbrale tudi vse narodne noše in po poročnem obredu bodo odšli ohcetarji z vsemi narodnimi nošami v Furlanovo restavracijo, kjer bo zakuška po starem običaju. Okoli 11.30 pa bo svatovska povorka odšla v Repen, kjer se bo na ceremoniji končala s slavnostnim kosilom. Popoldne bo še nastop folklorne skupine iz Rezijske, kraški teden in kraško ohcet pa bo zaključil velik ples na trgu v Repnu, na katerem bodo igrali «Veseli planšarji».

Bogat in pester program torej, ki bo v repentabski občini nedvomno razbremenitve pontobeske ceste, ki jo vodi v Ragogni, ki jo bodo v kratkem odprli za promet in cesto skozi Arcano, ki bo povezovala Videm z mestecem San Daniele.

Za zaključek naj pomenimo, da omenjena »sota šestih milijard lir ni zadostna za ureditve vseh načrtov, ki so jih pripravile pokrajinske uprave in sicer zato, ker so se v zadnjih letih močno povečali gradbeni stroški. Zaradi tega bodo morali zakon dopolniti z novim zakonskim osnutkom in nakazati zakon za dvakrat dopolniti. Zato proučujejo pristojni deželni organi vprašanje, da bi v okviru proračuna za leto 1971 ugotovili, ali ne bi bilo treba mor. da ponovno finansirati zakon.

Koristni usposobljenosti tečaji ustanove INIASA

Ob začetku novega šolskega leta, ki se prične v oktobru, je ravnanje ustanova za poklicno usposabljanje INIASA v Trstu sklicala sestanke s svojci tečajnikov in s predstavniki proizvodnih panog, tako da bi usmerili mlade ljudi k takšni kvalifikaciji, ki jim bo zagotovila možnost zaposlitve.

Iz predhodne ankete centra pri podjetjih oblačilne stroke in opreme ter pri tehničnih uradih je razvidno, da zelo primanjkuje specializirane delovne sile, tako da je mnogo možnosti za namestitve. Zato skuša INIASA seznaniti učence in njihove sorce s koristnostjo svojih tečajev za usposabljanje. Brezplačni tečajji za tehnične risarje, strokovnjake za opremljanje lokalov, za modeliste oblačilne stroke in za konfekcijske visoke mode bodo v prostorih INIASA v Ul. Giannaccia št. 49 podnevi za mladino, ki še ni zaposlena, in zvečer pa zaposlene. Trajali bodo leto dni ali dve, v skladu s specializacijo, ki jo hočejo učenci dobiti.

Za upravni odbor K. Z. Marković Alojz

Otvoritvena svečanost bo jutri, v ponedeljek ob 10. uri v «Kraški hiši» v Velikem Repnu, potem pa se bodo dela nadaljevala v dvorani gostilne «Krizman» v isti vasi. Kot zanimivost naj še omenimo, da bo študijsko srečanje o Krasu prvi mednarodni simpozij, ki se bo odvijal v eni podeželskih občin. Nanj so vabljivi vsi, ki jih snov zanima, zlasti pa še tisti, ki se s problemi Krasa srečujejo pri svojem vsakdanjem delu. Istotako bo tudi otvoritev razstave o Krasu in sicer v «Kraški galeriji».

Kot smo že poročali, bo med Kraškim tednom še vrsta drugih prireditelj. Tako bo v terek začelo tekmovalje v brskoli, na kar opozirajo vse ljubitelje te igre, ki ima na Krasu mnogo privržencev. Organizatorji tekmovalja so sklenili, da bodo sprejemali prijave še danes, ves dan v gostilni Krizman v Repnu in v terek do 19. ure, se pravi eno uro pred začetkom tekmovalja.

V sredo ob 21. uri bo nastopil na akustičnem dvorišču Kraške hiše v Repnu domači pevski zbor «Srečko Kumar» pod vodstvom Mirka Guštinca. To je tudi edini zbor na Trzaskem, ki je obložen v narodno nošo, tako da bo že njegova pojava — zlasti še v okoliščini stare kraške hiše — vzbudila mnogo pozornosti. Ta dan bo tudi tekmovalje predic na kolovratih, pletili, natakarnje, tekmovalje v rezanju prsta «na meter», v odpiranju steklenice itd.

Na Colu in v Repnu bo v četrtek deželna oziroma fantovska, potem pa se bosta bodoča nevesta in ženin skupaj s svojimi prijatelji in prijateljicami šli na Trgu v Repnu, kjer bodo člani orkestra «Kras» posrebeli, da bodo prišli na svoj račun vsi ljubitelji plesa. Zagotavljajo namreč, da polk in valčekov ne bo manjkalo, čeprav bo tudi kakšen tangos vmes.

Petek bo namenjen počitku in pripravi za ohcet, seveda pa bodo tudi ta dan odprte osmice. Naslednjega dne pa bo že uvid v samo ohcet, saj bodo zvečer vozili bala s Colu v Repen, fantje bodo prepevali podkornice, na skednju bo ples, poleg tega pa tudi na trgu v Repnu, kjer bodo «Kraševci» spet pokazali svoje sposobnosti.

No, in tako smo prišli do nedelje oziroma do kraške ohceti: Nevesta bo na Colu, ženin v Repnu in od tod bo krenila svatovska povorka na Col, odkoder se bodo svatje podali k repentabski cerkvi, kjer bo ob 10. uri poroka. Tu se bodo zbrale tudi vse narodne noše in po poročnem obredu bodo odšli ohcetarji z vsemi narodnimi nošami v Furlanovo restavracijo, kjer bo zakuška po starem običaju. Okoli 11.30 pa bo svatovska povorka odšla v Repen, kjer se bo na ceremoniji končala s slavnostnim kosilom. Popoldne bo še nastop folklorne skupine iz Rezijske, kraški teden in kraško ohcet pa bo zaključil velik ples na trgu v Repnu, na katerem bodo igrali «Veseli planšarji».

Bogat in pester program torej, ki bo v repentabski občini nedvomno razbremenitve pontobeske ceste, ki jo vodi v Ragogni, ki jo bodo v kratkem odprli za promet in cesto skozi Arcano, ki bo povezovala Videm z mestecem San Daniele.

Za zaključek naj pomenimo, da omenjena »sota šestih milijard lir ni zadostna za ureditve vseh načrtov, ki so jih pripravile pokrajinske uprave in sicer zato, ker so se v zadnjih letih močno povečali gradbeni stroški. Zaradi tega bodo morali zakon dopolniti z novim zakonskim osnutkom in nakazati zakon za dvakrat dopolniti. Zato proučujejo pristojni deželni organi vprašanje, da bi v okviru proračuna za leto 1971 ugotovili, ali ne bi bilo treba mor. da ponovno finansirati zakon.

Koristni usposobljenosti tečaji ustanove INIASA

Ob začetku novega šolskega leta, ki se prične v oktobru, je ravnanje ustanova za poklicno usposabljanje INIASA v Trstu sklicala sestanke s svojci tečajnikov in s predstavniki proizvodnih panog, tako da bi usmerili mlade ljudi k takšni kvalifikaciji, ki jim bo zagotovila možnost zaposlitve.

Iz predhodne ankete centra pri podjetjih oblačilne stroke in opreme ter pri tehničnih uradih je razvidno, da zelo primanjkuje specializirane delovne sile, tako da je mnogo možnosti za namestitve. Zato skuša INIASA seznaniti učence in njihove sorce s koristnostjo svojih tečajev za usposabljanje. Brezplačni tečajji za tehnične risarje, strokovnjake za opremljanje lokalov, za modeliste oblačilne stroke in za konfekcijske visoke mode bodo v prostorih INIASA v Ul. Giannaccia št. 49 podnevi za mladino, ki še ni zaposlena, in zvečer pa zaposlene. Trajali bodo leto dni ali dve, v skladu s specializacijo, ki jo hočejo učenci dobiti.

Za upravni odbor K. Z. Marković Alojz

Za upravni odbor K. Z. Marković Alojz

privabil ne samo mnogo Tržačanov in okoličanov, ampak tudi ljudi z onstran meje, saj je Kraški teden tudi njihov teden.

Občni zbor «Odbora za pomoč razlaščenem»

Predsedstvo združenja «Odbor za pomoč razlaščenem» sporoča, da bo redni letni občni zbor 11.9.1970 v kinodvorani v Dolini ob prvem skiciranju ob 20.30, drugem ob 21. uri s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsedstva in nadzornega odbora;
2. Diskusija;
3. Razrešnica in volitve novih organov;
4. Razprava o popravilu škode zaradi krivičnega razlaščenja v preteklosti in zavezni sklepi za nove akcije;
5. Razno

Predsedstvo: Dolina, 4. septembra 1970

Opomba: Na občni zbor vabimo člane in tudi tiste razlaščenca, ki nameravajo pristopiti k akcijam za popravilo škode v zvezi s krivičnim razlaščenjem v preteklosti.

M. K.

V TINJAH NA KOROŠKEM

Seminar za pevce Zveze cerkvenih pevskih zborov

Udeležilo se ga je okrog 60 pevcev s Trzaskega

Zveza cerkvenih pevskih zborov v Trstu je letos popestrila svoje delovanje z novim prirediteljem: za svoje pevce je priredila teden počitnice od 17.8. do 22.8., združenih s kratkimi predavanji in praktičnimi vajami. Pevci so prebrili svoje koristne počitnice v Tinjah, vasi, ki leži zahodno od Celovca za streljaj od Drave, na njenem levem bregu, na kraj Drave pa je prav blizu lepo Klopinskih soses. Udeleženci tega kratkega seminarja so prebrali v Katoliškem domu prosvete: to je zelo skrbno urejen dom nad vasjo z lepim dvoriščem, lepo jedilnico in študijsko sobo, prijetnimi spalnicami in lepim razgledom na Dravo, na polja, na gričevje in na Karavanke.

Počitnice na Koroškem se je udeležilo preko 60 pevcev skoraj iz vseh krajev na Trzaskem, od Mačkovega do Sezerja. Polovico dneva so organizatorji namenili študiju, drugo polovico pa razvedrili. Študijski del je obsegal predavanja o vlogi glasbe oziroma petja v današnji liturgiji, o glasbeni teoriji, ritmiki in metriki, o vokalni tehniki ter praktične pevске vaje z učenjem po značajnih različnih pesmi: ene resenone, ene slovenske nabožne in dveh slovenskih umetnih. Poleg tržaških predavateljev je na seminarju govoril tudi prof. Silvo

Mihelič, ki je doma na Koroškem. Ostala polovica dneva je bila namenjena skupnim izletom. V terek se je dolga kolona avtomobilov uspešno odpravila proti Dikšam, najsevernejši slovenski vasi: tam so si pevci ob spremstvu slovenskega domačega župnika in slovenskega nadučitelja ogledali dve zanimivi cerkvi, obdani z značilnim zidom, ki je brnil cerkev in prostor okoli nje pred turškimi napadi. V sredo je bil skupni izlet na Peco: do višine 1700 m nekaj metrov so že prišli vsi (s sedečnic), nato pa so se začele vrste redčiti in na vrhu Peca se je proti nebu odražalo toliko postav, da si jih lahko štel na prste obeh rok — in še je kateri ostal prost. V četrtek so pevci obiskali grob svete Emme v Krki, nato še knežji kamen na Gosposvetem polju in samo Gospo Soto. Petek je bil namenjen kopanju v Klopinskih jezeru, vreme pa je bilo hladno in deževno, tako da so se le posamezniki sprejeli ob jezeru, pokušali res dober jabolčni štrikel in kupovali razglednice in spominke.

Kako je bilo zvečer — po rečenju — si ni težko predstavljati: številna družba razigranih pevcev, odlični jabolčniki, ki ti ga ponudi slovenski župnik iz bližnje vasi, veselje tvojega obiska, spokoima modrina noči... še malo, pa bi najbolj sentimentalni dočakali s pesmijo na dvorišču novo zario

Ob koncu tega počitniškega seminarja je moglo z zadovoljstvom ugotoviti, da je popolnoma uspel tako s študijske kot družbene plati. Pevci so obiskovali predavanja resno in točno in so z zanimanjem sprejemali snov, ki so jo morja že poznali ali pa o njej še nikoli niso slišali govoriti; brez dvoma bodo imeli od tega nekaj koristi. Istotako so se pevci med seboj še bolj spoznali in ustvarili prijetno družbo, kar je nekako jamstvo za bodoče skupne nastope in dokaz zanimanja tako cerkveno kot našo prosveto.

Postojnsko jama si je do konca avgusta ogledalo 540 tisoč turistov, od tega 423 tisoč tujih. Obisk je bil za 14 tisoč obiskovalcev večji kot lani v enakem razdobju.

Oba dneva bo igrala na prostem več orkestrrov, stojnice pa bodo bogato zalozene z ribjimi specialitetami in s pristnimi istrskimi vini.

NOVO ŠOLSKO LETO JE PRED DURMI PRIČNITE GA V

TRŽAŠKI KNJIGARNI

SPREJEMANO JE

NAROČILA

ZA ŠOLSKO KNJIGE

IMAMO VSE, KAR POTREBUJETE!

RADIO VIZIJA

NEDELJA, 6. SEPTEMBRA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Glasba za kitaro; 10.00 Godalni orkester; 10.45 V praznični tonu; 11.15 Oddaja za najmlajše; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Za vsako ura; 13.30 Glasba po želji; 14.45 Z glasbo po svetu; 15.30 V. Bartol; 16.00 "Lopez" (drama); 17.15 Stephenov orkester; 17.30 Zborovsko petje; 18.00 Miniaturni koncert; 18.45 "Pratika"; 19.00 Jazz; 19.30 Glasba iz filmov; 20.00 Sport; 20.30 Iz slovenske ljudske epike; 20.45 Lesjakov ansambel; 21.00 Plošče;

TRST

10.00 Skladbe za godala; 10.30 Tržaške rapside;

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 15.30, 20.15, 23.30 Poročila; 7.40 Jutrarnja glasba; 8.40 Glasba za dobro jutro; 9.00 Nedeljsko srečanje; 9.30 Operni zbori in balet; 10.45 Disneyeve stvaritve; 11.00 Orkester Black; 11.15 Plošče Ariston; 11.30 Današnji povelj; 12.00, 12.45 in 16.00 Glasba po želji; 12.35 Znanje politični pregled; 14.05 Dogodki in odmevi; 14.20 Ansambel lahke glasbe; 14.40 Povelje; 17.00 Prens RL; 19.00 Priljubljeno jim skupaj; 19.30 Melodije velikih mojstrov; 20.00 Poje Chelon;

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 9.00 Skladbe za godala; 9.10 Nabožna oddaja; 10.15 S ploščami v senci; 12.00 Kontrapunkt; 13.15 Program za popolne; 15.10 Glasbeni kontrasti; 15.30 Popolne; 15.45 Miro; 17.00 Predvečerni program; 17.30 Glasba po želji; 18.00 Glasba po želji; 19.00 Program z Nicos Fidenom; 20.25 Glasbeni variete; 21.15 Koncert nagradnih zborov v Azezu; 21.55 Oddaja za ženske;

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 Telefonski pogovori; 12.30 Program s Pinom Donagiom; 13.00 Krizi; 13.35 Juke box; 14.00 Kvarter Cetra; 14.30 Skladbe za godbe na pihala; 15.30 Preizkušajo se dileti; 16.20 Spored za popolne; 17.30 Glasba in sport; 18.40 Univerzija; 18.50 Glasbeni aperitiv; 20.10 Beethovenove simfonije; 21.05 Nove plošče; 21.30 Generali pripovedujejo; 21.55 "Romella";

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Nabožni motivi v glasbi; 12.10 Babova sonata štev. 1; 14.00 Japanska folklorna glasba; 14.15 Filharmonični orkester iz Münchena; 15.30 Baglari; 16.55 Juke; 18.00 Latin-skola ameriški pripovedniki; 18.45 Kulturne aktualnosti;

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.30 Poročila; 7.50 Danes za vas; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.05 Radijska igra za otroke; 9.41 Orkestralna glasba za mladino; 10.05 Koncerti iz naših krajev; 11.05 Se pomnite, tovariši...; 11.25 Pesmi borbe in dela; 11.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.30 Nedeljska reportaža; 14.50 Novi ansambli domačih napovedov; 15.05 Vedri zvoki; 15.30 Humoreska tega tedna; 15.50 Orgle v ritmu; 16.05 Iz opernega sveta; 17.00 Radijska igra; 17.35 Majhni ansambli; 18.05 Nedeljsko sportno popoldne; 20.00 Lahko poč, otroci!; 21.00 "V nedeljo zvečer"; 23.20 Plesna glasba; 00.05 Literarni nočturno; 00.15 Jazz;

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 11.45 Zalkonska vzgoja; 12.00 Nabožna oddaja; 12.15 Kmetijska oddaja; 13.30 Dnevnik; 15.00 Avtomobilski dirke v Monzi in sport; 18.30 Spored za najmlajše; 19.30 Dokumentarec: I viaggia; 19.50 Sportni dnevnik in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Jovine; 21.05 "Le terre del Sacramento"; 22.10 Sportna nedelja;

II. KANAL

18.45 Festival popevke v Pesaru; 19.00 Evropsko prvenstvo v plavanju; 21.00 Dnevnik; 21.15 To je Tom Jones; 22.05 Habitat;

JUG. TELEVIZIJA OD 6. DO 12. SEPTEMBRA 1970

NEDELJA, 6. septembra

21.00, 23.30 Poročila; 10.35 Po domače z ansambli Maska Kuma; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.50 McPheetersovo popotovanje; 12.40 TV kazipost; 13.00 Baletna predstava; 14.00 Skrivnosti morja; 14.30 Avtomobilski dirke - državno prvenstvo; 16.20 Neukrotljiva meja - amer. film; 17.35 Barcelona: Evr. prvenstvo v plavanju; 20.35 Risanka; 21.35 Ljubzen po kmetko - humor. oddaja; 22.20 Godala v ritmu; 22.40 Sportni pregled; 23.10 Ambasadorji kulture v Beretkah;

PONEDELJEK, 7. septembra

21.00, 20.20 Poročila; 10.35 TV v sol; 11.30 Angličana; 12.00 Osnove splošne izobrazbe; 15.45 TV v sol; 16.05 TV vrtec; 17.15 Obzorik; 17.30 Barcelona: Evropsko prvenstvo v plavanju; 20.10 Kratkim film; 20.30 Prvi koraki; Vladimir Sarnec; 21.35 Mednarodni festival sportnih in turističnih filmov; 23.10 Veliki orkestri;

SRPDA, 9. septembra

21.00, 23.40 Poročila; 10.35 TV v sol; 12.00 Osnove splošne izobrazbe;

PONEDELJEK, 7. SEPTEMBRA

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutrarnja glasba; 11.35 Slov. narodne; 12.10 Pomenek s poslušalkami; 12.20 Za vsako ura; 17.00 Tamburaški ansambel; 17.20 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Zborovsko petje; 18.50 Orkester; 19.15 Znanje melodijske; 20.00 Sportna tribuna; 20.35 Pesmi; 21.00 Z. Piščanc; 21.05 Premagana; 21.20 Romantične melodijske; 21.45 Slov. slo; 22.05 Zabavna glasba;

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Priročna pesem; 15.30 Drobci iz folklorne; 15.45 Simf. koncert;

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.30, 23.30 Poročila; 7.40 Jutrarnja glasba; 8.40 Vesela glasba; 9.45 Orkester Paramor; 10.15 Valčki in polke; 10.30 Pri-sluhimo jim; 11.00 Povelje; 11.30 Glasbeni spored; 11.45 Plošče Ricordi; 12.00 in 12.45 Glasba po želji; 14.05 Sportni ponedeljek; 14.15 Ansambel lahke glasbe; 15.15 V ritmu bosonove; 16.00 Prens RL; 16.30 Rezervirano za mlade; 17.05 Sportni pregled; 17.20 Znanje pevci; 17.35 Lahka glasba; 18.40 Vaši pevci; 19.45 Operne skladbe; 20.30 Prens RL; 23.10 Orkestri v večeru; 23.35 Večerni koncert;

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutrarnje pesni; 9.00 Vi in jaz; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Hit Parade; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Glasbeni spored za mladino; 18.00 Glasbena paleta; 18.15 Nove popevke; 18.45 Glasbena matrica; 19.30 Luna park; 21.05 Simfonični koncert;

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Sopranista O. Santurione; 9.00 Romantika; 9.35 Orkester; 10.00 Radijska priredba; 10.15 Po-ji i Giganti; 10.35 Telefonski pogovori; 13.00 Program s Pipom Baudom; 14.00 in 16.50 Zakaj in kako?; 15.00 Poljudna enciklopedija; 16.00 Program za popolne; 17.35 Otvoritev razstave v Milenu; 17.55 Glasbeni aperitiv; 20.10 Glasba po želji; 21.15 Orkester; 22.10 Kviz; 22.43 Radijska priredba;

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.45 Na sporedu je Stravinski; 11.30 Od gotike do baroka; 11.50 Sodoba ital. glasba; 12.20 Vzoredna glasba; 13.00 Boccherini, Giuliani, Dallapiccola; 14.30 Simfonična glasba; 15.30 Opera glasba; 16.10 Schubertov Troj, opus 100; 17.10 Prokofjev; Kvarter št. 1; 17.40 Jazz; 18.45 Hönninger in Gershwin; 19.15 Hansen; 21.00 Glasbeni spored; 21.30 Melodrama;

SLOVENIJA

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 18.00, 20.30 Poročila; 7.50 Danes za vas; 8.30 Za kmetijske proizvajalce; 9.05 Radijska igra za otroke; 9.41 Orkestralna glasba za mladino; 10.05 Koncerti iz naših krajev; 11.05 Se pomnite, tovariši...; 11.25 Pesmi borbe in dela; 11.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 14.30 Nedeljska reportaža; 14.50 Novi ansambli domačih napovedov; 15.05 Vedri zvoki; 15.30 Humoreska tega tedna; 15.50 Orgle v ritmu; 16.05 Iz opernega sveta; 17.00 Radijska igra; 17.35 Majhni ansambli; 18.05 Nedeljsko sportno popoldne; 20.00 Lahko poč, otroci!; 21.00 "V nedeljo zvečer"; 23.20 Plesna glasba; 00.05 Literarni nočturno; 00.15 Jazz;

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 11.45 Zalkonska vzgoja; 12.00 Nabožna oddaja; 12.15 Kmetijska oddaja; 13.30 Dnevnik; 15.00 Avtomobilski dirke v Monzi in sport; 18.30 Spored za najmlajše; 19.30 Dokumentarec: I viaggia; 19.50 Sportni dnevnik in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Jovine; 21.05 "Le terre del Sacramento"; 22.10 Sportna nedelja;

II. KANAL

18.45 Festival popevke v Pesaru; 19.00 Evropsko prvenstvo v plavanju; 21.00 Dnevnik; 21.15 To je Tom Jones; 22.05 Habitat;

V PROGRAMSKIH TOČKAH ZA OBČINSKO UPRAVO

O problemih slovenske skupnosti bo poročala občinska konzulta

Konzulti bo predsedoval župan, sestavljali jo bodo kvalificirani zastopniki slovenskega javnega življenja - Po slovenskih zasluhkih mozejo bodo poimenovali tudi goriske ulice

Nekaj dni pred prvo sejo goriske občinske sveta so se na zadnji sestanek zbrali delegacije levostranskih strank, ki sestavljajo večino v gorški občini (KD, PSU, PSI, SDZ in PRI), da bi dokončno odobrile programski dodatni dokument o problemih slovenske manjšine. Sestavo posebnega dokumenta je zahtevala Socialistična stranka, ker so pristali te stranke smatrali, da je treba vnesti v program vrsto tehničnih točk o slovenski manjšini, čeprav je bilo mnogo ponedelja že v resoluciji, ki jo je občinski svet odobril decembra lani.

V okviru goriske občine bodo ustanovili konzulto za reševanje slovenskih problemov. Konzulta bo dajala nasvete in predloge občinski upravi v zvezi z iniciativami, ki zanimajo socialne in kulturne interese slovenske skupnosti. Konzulto je treba smatrati kot člen vladne demokratizacije javnega življenja, ki se bo pokazalo v tesnejših stikih med upravo in prebivalstvom. Konzulta bo sestavljena iz predstavnikov socialnih in kulturnih ustanov slovenske skupnosti, dopolnjevali jo bodo kvalificirani občinski predstavniki. Predsedoval ji bo župan, župan bo imenoval člane konzulte potem, ko bo o tem poročal za mnenje ustanove, ki delujejo med slovensko skupnostjo. Število članov konzulte bo določil občinski odbor. Zagotovljena je večina članov slovenske narodnosti.

To je najznejša točka programa, ki se tiče problemov slovenske manjšine. V ostalem so v podpisnem protokolu še točke o slovenskih napisih v krajih, kjer biva Slovenci, postavitev potrebnih slovenskih kazipotov na območjih blokih, poimenovanje ulic tudi po uglednih slovenskih mozeih, gradnja slovenskega šolskega poslopja v Ulici Campi. S tem v zvezi bo občina poskrbela za državno ali deželno pomoč, v nasprotnem slučaju bo morala zanj poskrbeti sama. Posebno pozornost bodo posvetili obrambi slovenskega kmeta, ko se mesto širi v periferijo. Poskrbeli bodo za rešitev neresenih problemov v slovenskih vaseh. Posredovali bodo pri prefekturi, da bi razna javna obvestila bila tiskana tudi v slovenskem jeziku.

To so v glavnem točke, ki so vsebovane v dodatnem protokolu k programu strank leve sredine za gorisko občino. Vzdušje na goriski občini in znotraj političnih strank je tako, da bo mogoče v prihodnjem petletju precej teh napovedanih stvari uresničiti. Konzulta, v kateri bodo zastopniki najbolj kvalificirani zastopniki političnega, kulturnega in socialnega - gospodarskega življenja slovenske skupnosti, bo brez dvoma

prilagodila k dejanski resnici naših problemov, o katerih si hotel nihče ne sme slišati dolga desetletja. Zasluga za eni drugi korak lahko pripisemo danes eni, jutri drugi politični skupini, enkrat večini, drugič opoziciji. Mnenja smo, da ne gre na tem področju za tekanoje za prvenstvo politično - strankarske narave. Mnenja smo, da moramo na tem področju vsi zavzeti ravnanje in složno delovati za rešitev številnih naših problemov, za dejansko enakopravnost slovenske nacionalne skupnosti v Gorici. To je tudi naloga vseh naših izvoljenih predstavnikov, to je naloga vseh, ki se kakorkoli udeležujejo v javnosti. Moment je danes za nas ugoden.

Altran je precej poškodovan in se nahaja v gorški bolnišnici. Ozdravel bo v 40 dneh. Ima rane na glavi, na levi nogi in na levem kolenu, praske po raznih delih telesa. V isti nesreči se je poškodoval tudi agent policije Giovanni Giustiniani, star 49 let, bivajoč v Ulici Corsica, ki je bil ob času nesreče v avtomobilu. Ima rane na levi roki, ker se je v nesreči razbilo steklo avtomobila.

V petek zvečer je na Korzu Italija pri spominskem parku 23-letni Giorgio Valvassoni iz Ulice Torriani 38 pridrl s svojim volkswagenom 58-letnega Francesca Selvo, bivajočega v Ulici San Michele 259. Selvo je prišel po Ulici Rossini s mopeдом, nameraval je na Korzo.

Na Majnici je v petek zvečer prišlo do cestne nesreče, v kateri k sreči ni bilo ranjenih. Proti Gorici je vozil furgon fiat 850 z registra-

cijske št. 34671, last podjetja Scolaris iz Slovenca. Šofar je Ferruccio Carlig. Za njim je vozil fiat 500 z registracijo GO 5551, ki ga je šofar 23-letni Orlando Fabbrone iz Ulice Balamonti 2. Šofer avtomobila je pri gostilni Puia zabremzal in zdrvel s ceste na desno stran, potem ko je podiral obcestno svetlobo. Avto je karamboliral in je popolnoma neuporaben. Šofer pa nima nobenih prask. Na samem kraju so vozke nesreče ugotavljali karabinjerji.

Na slovenskih osnovnih šolah na Goriskem se bo vpisovanje vršilo od 21. do 26. septembra od 9. do 12. ure.

Na nižji srednji šoli v Gorici in na višji srednji šoli v Gorici nadaljujejo z vpisom do 25. septembra.

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio, obvešča vse prizadete, da bo 15. septembra jesenski izpit iz latinščine. K izpitu se lahko prijavijo vsi dijaki, ki so z uspehom opravili nižji tečajni izpit letos ali v prejšnjih letih, tudi če niso med letom obiskovali latinškega pouka, ali so se predstavili k izpitu iz latinščine v poletnem roku, pa ga niso izdali.

Slovenski dijaški dom v Gorici obvešča starše, ki nameravajo vpisati svoje otroke kot redne ali zunanje gojence v Dijaški dom v šolskem letu 1970-71, da morajo ložiti prošnjo na posebnem obrazcu, ki ga dobijo pri upravi doma. Prošnjo sprejema uprava neprekinjeno do zasedbe vseh razpoložljivih prostorov. Podrobnejša pojasnila daje uprava Doma, Ul. Montesanto 84, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Šola Glasbene matice v Gorici prične s poukom 14. septembra. Vpisovanje se vrši na sedežu Glasbene matice do 12. septembra od 10. do 12. ure. Vpisovanje v šolo Glasbene matice v Sovodnjah bo v četrtek 10. septembra od 17. do 19. ure v prostorih osnovne šole. Priporočamo vsem dosedanjim gojencem, naj se ponovno vpišejo in privabijo še druge mladeniče, ki imajo veselje do glasbe.

Konec avgusta se je zaključila dvomesečna varnostna služba v kopalnicah, ki jo opravljajo posebni oddelki agentov javne varnosti. Tako službo so uvedli že pred leti v tista kopalnica, kjer ni varstvenih osebja. So to skupine postavljene običajno iz dveh agentov, imajo posebno kopalno obleko, v kateri je razvidno, da so v službi. V zvezi s tem bodo imeli še v tem tednu sestanke avtojege pokrajinske vodilnega organa.

V Villeshah bo danes ob 17. uri, v okviru tamkajšnjega socialističnega praznika, govoril član osrednjega vodstva PSI posl. Loris Fortuna.

V zvezi z odborom KD - PSI v Gradski socialdemokratski protestni skupini, ki jo sestavljajo v ostalih odborih organske leve sredine na Goriskem, ki so jih že ustvarili. V zvezi s tem bodo imeli še v tem tednu sestanke avtojege pokrajinske vodilnega organa.

Gabrci so se nato povzpeli na blejski grad, s katerega so imeli zelo lep razgled. Marsikomu bo o bisk na tem gradu ostal v trajnem spominu. Še postanek na Bledu pri jezuru, nato pa so šli v Vrbo, kjer so obiskali rojstno hišo našega pesnika Prešerna. Pred tem slovenskim kulturnim spomenikom so se Gabrci tudi fotografirali.

Za povratek domov so si izbrali drugo pot. Hoteli so videti še nekaj. Zaradi tega so obrnili avto proti severu, šli na Jesenice, skozi Planico in Rateče, vrnili so se v Italijo pri Beli Peči in nato po Kanalski dolini in Furlaniji prišli domov v Gorico.

Izlet je zelo lepo uspel, vodil ga je društveni predsednik Vid Pri-možič, ki je že prej poskrbel, da je vse teklo kot namazano. Prostvetnemu društvu "Skala" so Gabrci zelo hvalili in si želijo, kot smo že omenili, še kak podooben izlet.

V Gradski imajo novega župana

V Gradski so v petek zvečer izvolili župana in občinske odborni-

GORISKI DNEVNIK

V PETEK JE BILA SEJA OBČINSKEGA SVETA

Mreža nove javne razsvetljave objema celotno sovodenjsko občino

Na področju občine je nameščenih 187 svetilk - Imenovana nadzorna komisija nad delovanjem občinske knjižnice - Odborene podpore za prevoz šolskih otrok in za nakup knjig

V sovodenjski občini so v zadnjih mesecih namestili 187 žarnic za javno razsvetljavo na celotnem področju občine. Za to je občinska uprava porabila 526.000 lir.

Na petkov seji občinskega sveta (manjkala sta le dva svetvalca, eden od njih je v bolnišnici), so razpravljali o vrsti upravnih zadev. Občina je, v smislu določil deželnega zakonca štev. 19 iz leta 1965, sprejela stroške za prevoz otrok v otroški vrtec in dijakov nižje gimnazije za šolsko leto 1970-71. Teh stroškov bo za 876.000 lir. Poleg tega bodo dijakom, ki obiskujejo nižjo gimnazijo izplačali, na podlagi istega zakonca, 1.140.000 lir kot

po vrata stroške za nakup šolskih knjig. Običajno krije deželna uprava 90 odstotkov te vsote. Ostalo mora priskrbiti občina.

Na podlagi drugega deželnega zakonca so dobili prispevek 280.000 lir, ki so ga porazdelili med 30 najbolj potrebnih občanov. S pomočjo javne pomoči so sprejeli v svoje breme tudi povečane stroške za zavetišče dveh mladotelnikov iz občine, ki živijo v nekatereh zavodih.

Občinska knjižnica je pričela s svojim delovanjem in kljub počasnemu razvoju vsačani precejšnjo zanimanje zanje. Na petkov seji občinskega sveta so sprejeli vrsto sklepov, ki se tičejo knjižnice. Odprta bo trikrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih in sredo od 16. do 19. ure, ob petkih pa od 18. do 20. ure. Knjižničar je občinski uradnik Zigon, ki bo dobival za to svoje izredno delo nagrado. Na isti seji so tudi odobrili pravilnik o delovanju knjižnice, ki vsebuje 35 točk, istočasno so izvolili tudi nadzorno komisijo nad delovanjem občinske knjižnice, ki jo bodo sestavljali župan Jožef Čuščut, Virgil Zotti s Peči, Zdravko Petecan iz Sovodnje, Franjo Rojec iz Sovodnje, Vid Primožič iz Gabrji, Miro Kuzmin iz Sovodnje in Marjan Čer-nič s Vrha. Komisija ob imela dvoletni mandat.

Pregledniki računov občinske uprave bodo tudi letos, tako kot lani, občinski svetovalec Vilko Fajta, Salomon Tomšič in Remo Devetak. Na dnevnem redu občinske seje je bila še sprememba nekaterih točk proračuna. Nato so svetvalci odobrili nekatere nujne sklepe, ki spadajo v pristojnost sveta, sprejel pa jih je običajni odbor zaradi njih nujnosti v političnem času. Za preplezanje vrtec v Sovodnjah in Rupi so porabili 745.000 lir, podjetju Calcisono iz Zagreba so izplačali 8.800.000 lir kot predplačilo za ceste, ki jih ureja v občini, sprejeli so tudi sklep o najetu posojila 1.741.000 lir kot dodatni strošek za izgradnjo vodovoda na Vrhi. Ta vodovod so zgradili že pred več leti, takrat so se cene zvišale, gradbeno podjetje je zahtevalo višje cene, novi računi so romali v Rim in se po precej letih vrnili. Vodovod je deluje več let, občina pa bo sedaj morala, povsem upravičeno, plačati večje stroške za njegovo izgradnjo.

Tudi letos so na Goriskem posebni oddelki opravljali to službo od 1. julija do 31. avgusta. Službo so opravljali v kopalnicah "Costa azzurra" v Gradzu ter v kopalnicah "Panzano" in "Marina Julia" v Trzinu. V dveh mesecih je prišlo le do ene nesreče, in sicer 15. julija v kopalnici "Costa azzurra" v Gradzu, kjer sta policista rešila iz valov neupravnega kopalca, ki je v vodi izgubil zavest. Moža so nato peljali v bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju nekaj dni.

Na slovenskih osnovnih šolah na Goriskem se bo vpisovanje vršilo od 21. do 26. septembra od 9. do 12. ure.

Na nižji srednji šoli v Gorici in na višji srednji šoli v Gorici nadaljujejo z vpisom do 25. septembra.

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole v Gorici, Ul. Randaccio, obvešča vse prizadete, da bo 15. septembra jesenski izpit iz latinščine. K izpitu se lahko prijavijo vsi dijaki, ki so z uspehom opravili nižji tečajni izpit letos ali v prejšnjih letih, tudi če niso med letom obiskovali latinškega pouka, ali so se predstavili k izpitu iz latinščine v poletnem roku, pa ga niso izdali.

Slovenski dijaški dom v Gorici obvešča starše, ki nameravajo vpisati svoje otroke kot redne ali zunanje gojence v Dijaški dom v šolskem letu 1970-71, da morajo ložiti prošnjo na posebnem obrazcu, ki ga dobijo pri upravi doma. Prošnjo sprejema uprava neprekinjeno do zasedbe vseh razpoložljivih prostorov. Podrobnejša pojasnila daje uprava Doma, Ul. Montesanto 84, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Šola Glasbene matice v Gorici prične s poukom 14. septembra. Vpisovanje se vrši na sedežu Glasbene matice do 12. septembra od 10. do 12. ure. Vpisovanje v šolo Glasbene matice v Sovodnjah bo v četrtek 10. septembra od 17. do 19. ure v prostorih osnovne šole. Priporočamo vsem dosedanjim gojencem, naj se ponovno vpišejo in privabijo še druge mladeniče, ki imajo veselje do glasbe.

Konec avgusta se je zaključila dvomesečna varnostna služba v kopalnicah, ki jo opravljajo posebni oddelki agentov javne varnosti. Tako službo so uvedli že pred leti v tista kopalnica, kjer ni varstvenih osebja. So to skupine postavljene običajno iz dveh agentov, imajo posebno kopalno obleko, v kateri je razvidno, da so v službi. V zvezi s tem bodo imeli še v tem tednu sestanke avtojege pokrajinske vodilnega organa.

V Villeshah bo danes ob 17. uri, v okviru tamkajnjega socialističnega praznika, govoril član osrednjega vodstva PSI posl. Loris Fortuna.

V zvezi z odborom KD - PSI v Gradski socialdemokratski protestni skupini, ki jo sestavljajo v ostalih odborih organske leve sredine na Goriskem, ki so jih že ustvarili. V zvezi s tem bodo imeli še v tem tednu sestanke avtojege pokrajinske vodilnega organa.

Gabrci so se nato povzpeli na blejski grad, s katerega so imeli zelo lep razgled. Marsikomu bo o bisk na tem gradu ostal v trajnem spominu. Še postanek na Bledu pri jezuru, nato pa so šli v Vrbo, kjer so obiskali rojstno hišo našega pesnika Prešerna. Pred tem slovenskim kulturnim spomenikom so se Gabrci tudi fotografirali.

Za povratek domov so si izbrali drugo pot. Hoteli so videti še nekaj. Zaradi tega so obrnili avto proti severu, šli na Jesenice, skozi Planico in Rateče, vrnili so se v Italijo pri Beli Peči in nato po Kanalski dolini in Furlaniji prišli domov v Gorico.

Izlet je zelo lepo uspel, vodil ga je društveni predsednik Vid Pri-možič, ki je že prej poskrbel, da je vse teklo kot namazano. Prostvetnemu društvu "Skala" so Gabrci zelo hvalili in si želijo, kot smo že omenili, še kak podooben izlet.

V Gradski imajo novega župana

V Gradski so v petek zvečer izvolili župana in

RAZGOVOR Z RAVNATELJEM ŠOLE GM DR. GOJMIROM DEMŠARJEM

Glasbena matica pred novo sezono

Razveseljiv dotok novih gojencev - Vajnost študija orkestralnih instrumentov - Pomen mladinskega petja - Okvirni koncertni program za prvi del sezone - Boleča rana finansiranja šole

Tržaška Glasbena matica vstopa v 26. leto svojega povojnega delovanja. Odvč bi bilo govoriti o njenem pomenu in o njeni nadomestilni vlogi pri vzgojnih glasbenih naraščanja med slovensko narodno skupnostjo v zamejstvu, kakor tudi o vlogi, ki jo ima pri splošni glasbeni vzgoji slovenskega življa. To so splošno znana in priznana dejstva, ki delajo čast naši osrednji glasbeni ustanovi. Ker pa smo v teh dneh prav v obdobju vpisovanja novih (in starih) gojencev v zavod, smo ravnatelj glasbene šole GM dr. Gojmir Demšar naprosili za razgovor o tem, kako poteka vpisovanje, kakšno je zanimanje med slovenskimi starši za glasbeno vzgojo otrok, kakšen je vsaj v glavnih oblikih koncertni program GM za nastopajočo leto, kakšen je, zopet seveda v glavnih oblikih, obratno čez letošnje leto in še o drugih vprašanih, ki so povezane z delovanjem naše glasbene ustanove.

VPRAŠANJE: Kakšen je letošnji dotok gojencev v glasbeno šolo in njene razširitev?

ODGOVOR: Vpisovanje se je sicer šele pričelo, toda že pred formalnim začetkom šolskega leta je šola dobila številne prijave novih gojencev. Predvidevam, da bo dotok tudi letos velik in prav zato pripravljamo, da bi zlasti gojenci, ki bodo letos prvič prestopili prag glasbene šole, pihali z uspehom, kar smo dolžnega števila vpisanih ne bo moglo, saj je učno osobje že pri sedenju učnih gojencev preobremenjeno ne glede na to, da se udeležuje tudi na drugih področjih našega kulturnega in prosvetnega delovanja.

VPRAŠANJE: Kakšne predmete obsega učni načrt, oziroma kakšne posebne težnje se odražajo v učnem načrtu glede na potrebe našega glasbenega življenja?

ODGOVOR: Na prvem mestu je seveda individualni pouk po samostojnih instrumentov, predvsem klavirja in nato vseh ostalih orkestralnih instrumentov z violino na čelu. Potrebno pozornost posvečamo tudi folklornim instrumentom, kar je pač povezano z udejstvovanjem mladih na ljudskoprosvetnem področju. Že sodo leto teče pouk solo petja, vendar opazimo, da zanj ni prav posebnega zanimanja. Razen tega morajo gojenci sodelovati v orkestralnih in harmonikarskih ansamblih in v mladinskih pevskih zborskih. Želim poudariti, da je področje mladinskih pevskih zborov iz pedagoškega in splošnega vidika posebno zanimivo. Tu smo v primerjavi s kulturno razviti državami precej na slabem in lahko rečemo, da je pomanjkanje otroških in mladinskih pevskih zborov ena negativnih postavk našega prosvetnega delovanja. In vendar primer ustanovitve 17-članskega otroškega zbora v Devinu kaže, da ne bi bilo posebnih težav z ustanovitvijo takih zborov tudi v drugih vaseh našega področja, kot so Križ, Padurice, Trebeče, Dolina, Boljune pa seveda Prosek-Kontovelj, kjer pa se je v minulosti že nekoč našlo narečilo v tem pogledu. Matica bo vsakelej še naprej po svojih najboljših močeh sicerbala

spremljati prof. Marjana Lipovška, nastop volalnega občeta Galus iz Ljubljane ter solistični koncert naših tržaških umetnikov sopranistke Ondine Ote in pianista Aleksandra Vodopivca. Seveda imamo tudi za drugi del sezone v pripravi okvirni program z domačimi koncertanti in gosti, vendar kaj preciznejšega še ne bi mogli povedati, tudi zaradi tega, ker naši načrti po navadi ne gredo vstare s sredstvi. Lahko pa povem še to, da bo šola predlagala izmenjavo nastopov z gojenci drugih glasbenih zavodov in da nam bo morda uspelo pripraviti revijo primorskih glasbenih šol, ki naj bi bila v Trstu.

VPRAŠANJE: Pa nastopi vsaj v bližnjih italijanskih središčih; ste na to kdaj pomislili?

ODGOVOR: Gotovo bi bilo lepo in koristno, če bi do takih gostovanj lahko prišlo, vendar so težave izvedljive. Sledim, da Italijani že v naši deželi sami premalo vedo o naši glasbeni dejavnosti in da bi jim naši nastopi po-

magali odpreti širši vpogled v naše kulturno življenje, s tem pa tudi drugačen odnos do nas.

VPRAŠANJE: Prej si mimogrede omenil sredstva. Kako je pravzaprav z javnopravnim priznanjem šole in z njenim financiranjem iz državnih sredstev? O tem se že dolgo časa govori.

ODGOVOR: Tudi tu se moram žal, poudarjam žal, ponavljati. Na tvoje vprašanje lahko samo odgovorim, da bi bil res že skrajni čas, da prevzamemo javne oblasti breme finansiranja našega zavoda. Dolžnost vseh odločujočih čimteljev je, da resno pristopijo k reševanju tega za nas življenjskega vprašanja, saj je absurd, da mora ustanova 25 let po osvoboditvi in potem, ko je z vso dejavnostjo in s svojimi 230 gojenci pokazala pomen svojega obstoja in življenja, prosjati za podporo, ki so trenutno v najboljšem primeru le simbolična značaja.

VPRAŠANJE: Pa nastopi vsaj v bližnjih italijanskih središčih; ste na to kdaj pomislili?

ODGOVOR: Gotovo bi bilo lepo in koristno, če bi do takih gostovanj lahko prišlo, vendar so težave izvedljive. Sledim, da Italijani že v naši deželi sami premalo vedo o naši glasbeni dejavnosti in da bi jim naši nastopi po-

Razgovor zapisal J. K.

Mlada gojenca glasbene šole GM, ki sta se odločila za orkestralna instrumenta trobento in klarinet

NA XXI. DUBROVNIŠKEM FESTIVALU

Pristno muziciranje svetovnih mojstrov

Violinist R. Ricci in pianist M. Lipovšek - Recital tenorista Nicolaja Gedde - Talich kvartet iz Prage

Tudi violinist Ruggiero Ricci in pianist Marjan Lipovšek sta na 21. dubrovniškem glasbenem festivalu posvetila svoj večer Beethovnovim delom in sicer sta imela na sporedu tri njegove sonate: Sonato v d-duru, op. 12 št. 1, Sonato v f-duru, op. 24 - «Polnočno», in Sonato v a-duru, op. 47 - «Kreutzerjevo». Violinist Ruggiero Ricci je znana umetniška osebnost že po številnih gramofonskih ploščah, na katerih je za razne založnike posnel svoje najboljše interpretacije iz klasičnega repertoarja kakor iz sodobne violinske literature. Najbolj popularen je postal seveda po izvedbah Paganinijevih del. Tudi to pot smo občudovali njegovo popolnost v tehniki, lepoto in plemenitost tona, muzikalno prefinenost in poudarjalno moč, zlasti je to še v znanstveni meri prišlo do izraza v delih za solo violino Paganinija in Bacha, ki jih je moral dodati na nenehne zahteve poslušalcev po zaključku koncertnega sporeda. Pri interpretaciji sonat mu je Marjan Lipovšek bil več kot enakovreden partner; ves čas je tako rekoč «dominiral» s svojo čisto in jasno diferenciacijo in v kateri se je odražalo močno individualno doživljanje in pristno kreiranje, ki je tako značilno za takega umetnika — čopar je bil v stalnem skladu skupne igre z violinistom. Samo po sebi prehaja na poslušalca njegovo povezovanje širokih lokov v plastično se razpadajočo celoto — nenehno razgibanost kontrastnih vzgibov, dinamičnih nianstranj in drugih odtenkov. Kakor med toliko drugimi podobnimi nastopi, je Lipovšek tudi v Dubrovniku ponovno potrdil, da ne uživa brez podlage slovesa komornega interpretata izredne poudarjalne moči med jugoslovanskimi glasbenimi umetniki.

Recital švedskega tenorista ruskega rodu Nicolaja Gedde ni bil le zanimivost slišati pevca velike popularnosti, ki so mu jo prinesli številni posnetki na gramofonskih ploščah, ampak dogodek na redki umetniški ravni v pogledu pevске kulture. Ne samo krassen glas, ki je v vsem obsegu barvilno lepo izenačen, tehnično dovršeno izoblikovan bodisi v svojem zastavljanju in usmerjanju ter izkoriščanju resonančnih mest bodisi v medsebojnem prehajanju ali spajanju obih funkcij, pri oblikovanju vokalov itd. — pri čemer mu je seveda v oporo dovolj široka dihalna tehnika — ne torej samo te odlike, marveč je še nekaj več, kar daje temu pevcu pečat izredne osebnosti, privlačne moči, ki postavlja odlične v njegovo svet lepote, tihega toplaga doživljanja, strastne razburkanosti ali idiličnega razpoloženja pa zo-

Talich kvartet iz Prage sestavlja štiri mladi, rekli bi, neugani glasbeni umetniki. Že po prvih taktih so dali slutiti moč svoje klene izraznosti, ki takoj prične poslušalca nase. Vozna enotnost in v večjem emocionalnem zanosom, bolj sveže in priprejvalneje. Imeli smo priložnost spoznati njihovo odliko za poglobljeno in slogovno in vsebinske glasbene značilnosti posameznih del, ki so jim dali odgovarjajočo interpretacijsko zasnovo in realizacijo. Beethovnova glasba se je v svojem razgibanem poteku razvijala v jasni obliki, posebno v polifonsko grajenem Andante scherzoso quasi Allegretto, pri čemer smo občudovali ritmično in intonacijsko preciznost ter spontanost kreiranja. Dvočlonska glasba je izvenela kakor pesem hrepenenja, tihih razpoloženj in življenjske radosti — kakor daljni, topli odmevi... In tako plastično je bil izveden Janáčkov Kvartet, da bi si skoraj ne mogli zamisliti boljše interpretacije. Močna predanost glasbi teh mladih umetnikov je izrazita značilnost an-

Najnižje kvaliteto poprečje so pokazali možni pevski zbori. Tekmovanje jih je sedem. Sodeč po splošnem nivoju, bi zbor «Srčko Kosovel» iz Ajdovščine — kakor smo ga slišali na zadnji reviji v Kulturnem domu v Trstu — ta se je namreč prijavil a ni bil sprejet zaradi več zborov, ki so delali še od lanskega leta — gotovo pokazal precej večje dosežke. Prve nagrade niso podelili, kar je popolnoma v skladu s celotno ravno, vendar bi po svoji zadovoljujoči homogenosti in enotno potekajočem delovanju ter prečiščevalnem prednašanju zaslužili nekoliko boljše oceno možni del Ensamble Vocal iz Ljona, ki so mu prisodili tretje mesto, do čim je drugo, to je na tem po-

Ivan Šilč

(Nadaljevanje na 6. strani)

MEDNARODNO TEKMOVANJE PEVSKIH ZBOROV V AREZZU

Zbori iz vzhodnoevropskih držav so izpričali visoko izvajalsko raven

Najvidnejše uvrstitve zborov iz Sofije in Moskve, iz Gdanska in Buenos Airesa - Slabša uvrstitev jugoslovanskih zborov

Na 17. mednarodnem tekmovalju pevskih zborov v Arezzu, ki je bilo od 26. do 30. avgusta 17. držav: Argentine, Anglie, Avstrije, Brazilije, Bolgarije, Češke, Slovaške, Finske, Francije, Grčije, Jugoslavije, Madžarske, Poljske, Portugalske, Sovjetske zveze, Španije, Zapadne Nemčije je in seveda največ zborov iz Italije. Po slavnostni otvoritvi smo prvi dan poslušali ženske zborove. Med desetimi je visokemu poprečju doprinesel v prvi vrsti Komorni ženski zbor iz Sofije pod vodstvom Vasila Arnaudova. S svojo izredno pevsko kulturo, s poglobljeno in umetniško bistro in z oblikovanjem, v katerem smo čutili skladnost med notranjo postavljanjem in z glasovnim izražanjem, ki je bilo v celoti, je zares zaslužen dosegel najvišjo oceno in prvo nagrado. Drugo mesto je zasedel univerzitetni zbor La Plata iz Buenos Airesa — s svojimi kakor v žametno obarvano enoto živajočimi se glasovi; njegovo

klono podajanje skladb je odražalo polno svežino in zdravilno zanos. Dalje zbor iz Budimpešte, za katerega smo pričakovali boljše oceno in vsaj tretje mesto. Leto pa je odnesel ženski zbor S. Cecilije iz Trenta, ki je sicer na visini in ga brez dvoma lahko pritevamo med boljše italijanske zborove. Znatne dosežke je pokazal Rainham Ladies Choir iz Gillinghama, prav tako ženski del zboru Ensemble Vocal iz Ljona.

Na to tekmovalje na nista sodelovali ženski zbor iz Ravenna in pa Zbor 66 devojaka iz Sebeu, ki je imel najsilnejšo opremo. Tehnično je bil nekoliko premalo pripravljen, pogrešali smo večjo homogenost v posameznih glasovnih skupinah, večji zlost in izenačenost v celoti. Tudi koncept in realizacija v smislu stilov in muzikalnih zahtev pri obliki obveznih skladb sta zapustila nekam blede vtis. Pri tem naj pripomnimo, da ni pripadljivo peti melizme na odeskan način, kakor smo zasledili v zadnjem času tudi pri nekaterih drugih zborih v Sloveniji, ker ostajajo ruško celoto. Sicer pa bi bilo morda potrebno glede na renome, ki so si ga zbori iz Jugoslavije pridobili v svetu na raznih mednarodnih tekmovaljih, posvetiti vprašanju kvalitete tistih zborov, ki nameravajo na mednarodno tekmovalje, precej več pozornosti in kritične presoje.

Arezzo je letos ne le v tekmovalju ženskih, ampak še bolj v tekmovalju mešanih zborov, pokazal visok nivo, ki mu ne more zlepa vsakdo biti kos brez zadostne zrelosti v smislu glasovne vzgoje, v pogledu zborovske tehnike in sploh v obvladovanju pri interpretaciji in postavi prihajajočih elementov in zahtevnosti, predvsem pa zdravih nazorov umetniškega postavljanja, od česar je odvisna živa notranja giblnost, enotna dejavnost zborov in njegova izrazna moč, nazorna in prepričljiva. Na žalost smo tega nekoliko premalo bili deležni tudi pri Akademskem zboru Princip Seljo iz Sarajeva, ki je že pri izbirnem tekmovalju med 22 zbori izpadel.

V finalu 10 mešanih zborov je bila ostra konkurenca. Slišali smo vrsto zelo dobrih zborov, tako da je kljub ponavljanju obveznih pesmi ves čas bilo zanimivo poslušati razne variante

in konceptih in ostvarjenih posameznih dirigentov oziroma zborov. Nepriznanih pa je bila dodeljena prva nagrada zboru Medicinske akademije iz Gdanska, ker smo z gotovostjo pričakovali, da bo to mesto zasedel čudovito enotno in zlit zvenec Zbor mladine in študentov iz Moskve, ki je tudi po svoji oblikovalni kulturi bil izreden interpretator, posebno pod vodstvom — imel je namreč dva dirigenta — Andreja Kojenikova. Sicer pa je konistja ocenila oba zbor a z 1 točko razlike, kar samo po sebi izhaja od nad pravilnosti oziroma umestnosti tega načina izvršanja zborov z enakimi ali bolje s skoraj enakimi (uradno prizanimi) umetniškimi učinkom, na dve tako diferencialni mesti, na drugi strani pa dvom o možnosti tako precizne ocenitve. Toda tak je sistem ocenjevanja in uvrščanja. Zato mislim, da bi bil boljše tak način uvrščanja, ki bi omogočil zborom s podobno temo razliko zasesti isto mesto, seveda v smislu doseženega predpisane števila točk in dovoljene razlike. Tretje mesto si je priboril pevski zbor «Monteverdi» iz Hamburga. Omeniti moramo še nekaj zelo dobrih zborov, kakor so Ensemble Vocal iz Ljona, Akademski zbor iz Helsinčija, Kammerchor der Volkshochschule, Dueten in Zap. Nemčiji, zbor iz Budimpešte ter Collegium centorum iz Bonna.

Od 23 zborov, ki so se pomerili na področju ljudske glasbe oziroma priredb ljudskih pesmi, jih je v finale prišlo enajst, med njimi tudi Zbor 66 devojaka in Akademski zbor iz Sarajeva, vendar sta ostala pod spodnjo polovico na sedmem oziroma osmem mestu. Ne za dostujejo le izbrane pesmi razgibanosti, če niso podane pristno doživeto, z notranjo prizadetostjo in živim ljudskim poletom, ker ne učinkujejo plastično in ostanejo večkrat v preobčutni izumetničenosti blede in manj prepričljive, kar smo zanimali tudi pri nekaterih drugih zborih. Izvirno prirejeni ljudski pesmi, ki sta na tem tekmovalju zbudili pozornost, je zapel Komorni ženski zbor iz Sofije, ki je že po prej opisanih kvalitetah prejel prvo mesto. Takoj za njim pa je bil Zbor mladine in študentov iz Moskve — za dve točki razlike. Tretje mesto so dodelili pevskemu zboru iz

MIRA SARDOČEVA V NOvem FILMU

V Ljubljani pravkar smajajo nov televizijski barvni film v 9 nadaljevanjih z naslovom «Vodnik po Ljubljani» Scenarij zanj je napisal Jože Javoršek po istoimenski knjigi, ki jo je izdal pred nekaj leti, režiser filma pa je Jože Pogačnik. Glavni ženski vlogi — Dantejevo ženo — v filmu igra članica našega tržaškega gledališča Mira Sardočeva, glavno moško vlogo — Danteja, pa bivši član SG v Trstu Miha Ba'oh. Seveda nastopa v filmu še cela vrsta drugih vidnih slovenskih filmskih in gledaliških umetnikov. Iz tega televizijskega filma bodo potem naredili še celovečerni kinematografski film.

Mira Sardočeva in Miha Ba'oh v eni izmed sekvenc v nastajajočem filmu «Vodnik po Ljubljani»

Vsebinska filma je hrepenenje po lepoti, v pol sanjskem pol resničnem svetu, po osrednji zasnovi desetih Dantejevih krogov. Vse sekvence bodo posnete v Ljubljani smoti ob odkrivanju mrti znanosti starih lepoto slovenske prestolnice in njenih sodobnih motivov.

Poleg tega bo v knjižnici priobčen seznam taborišč smrti, v katero so pošiljali rodoljube iz Primorske ter shema omenjenih taborišč.

Knjižnica, ki obsega nekaj nad 90 strani, je založil Pripravljalni odbor za prvo srečanje političnih zapornikov, internirancev in konfinirancev v nakladi 5000 izvodov, tiska se pri CZP «Slo» v Novi Gorici. Glavni urednik knjižice je politolog Boris Mrak, tehnični urednik in lektor pa profesor Jože A. Hodevar iz Kopra.

Naj še kot zanimivost zapišemo tudi to, da je na začetku publikacije priobčena dobrodošlica predsednika skupščine obine Koper Mira Koejuna in pa pozdravno pismo pisatelja Franceta Bevka.

Albert Klun

MARIBORSKO KULTURNO PISMO

Slovensko narodno gledališče na pragu nove sezone

V repertoarju Drame kar devet domačih del na velikem, malem in mladinskem odru

Priloge za novo sezono v Slovenskem narodnem gledališču, najpomembnejši mariborski kulturni ustanovi, so v polnem teku. Zbirala sta se k delu že oba ansambli, operni in dramski. Iz poskusnih dvoran se vse intenzivne slišajo glasovi pevcev, zvoki orkestra, ritmično pisane povetle baletnih vaj in glasni in bespečajoči stavki dramskih igralcev na bralnih valjih. Med ljubiteljske gledališča raste vse večje zanimanje, kar vse bo zvestim gledalcem nudilo mariborsko gledališče v novi sezoni. Načrti so tu: temeljito preštudij in pošteno odločitev o kulturnih dejavnostih.

Se preden bosta Drama in Opera odprli glavno sezono s slavnostnima otvoritvenima predstava v oktobru, bo v predsezoni sledilo več predstav najbolj uspešnih del iz prejšnje sezone. Opora je medtem v predsezoni že uprizorila Kurkovo opero «Sveža» na ljubljanskem festivalnem odru v Križankah, vrstila pa se bodo v prihodnjih dneh še predstave Verdijevega Rigoletta, Fernandjeve Zdrav na vasi, Smetanove Prodane neveste, nato še Forsterjeve Gorenjski slavček in Rossinjeve Sevilijski brivci, kot predsezonska premiera pa na novo nastudirani Verdijev Trubadur.

Drama bo kot mladinski odru uprizorila v predsezoni Gorinkovo mladinsko igr Rdečo kapico, dočim bo s ponovitvijo Drabosnjakove igre izgubljeni sin gostovala na doljenjskem festivalu v Kostanjevici na Krki.

V repertoarju Opere bodo v novi sezoni 1970/71 prevladovali v večji meri italijanske opere. Razen že imenovanega Verdijevega Trubadurja, bo Gluckova klasična opera Orfej in Evridika, ki bo uradno odprla novo sezono, Dominjeva Lucie Lammermoor.

šica, Puccinijeva Dekle zlatega zapisa, v edino slovensko delo svetovno znanega češkega avtorja Bohuslava Martinuša Ženitev, komponirano po znani istoimenski Gogoljevi komediji. Med predvidenimi deli sta Puccinijeva Dekle zlatega zapisa in Martinuška komorna opera Ženitev, za Maribor noviteta dočim so ostale opere bile v raznih sezonah pred leti že uprizorjene na desetih mariborske opere. Vendar se generalne občinstva tokom let mečajo. Zato je treba, kot je v opemem svetu navada, posredovati mladim rodovom tudi že nekdanje uprizorjene standardne opere, ki so za novo doživljajo občinstvo pravzaprav nove.

Žal, v predstoječem repertoarju ni nobene slovenske, niti jugoslovanske opere. Iz starega jugoslovanskega repertoarja so bile na mariborskem odru skoraj vse za obstoječi operni ansambl izvedljive domače opere, novih ljubiteljskih oper, za katere je mariborska Opera zelo zainteresirana, pa doslej še ni. Vsekar je izostanek domačega opernega dela pomanjkljiva točka v repertoarju nove sezone.

Okrepljeni balet z novimi kvalitetnimi mladimi močmi bo razen dopolnilnih plesnih nastopov v standardnih operah, povzeli repertoar s celovečernim baletom Herolda Trmoglavca, z osvežitvijo in pomnožitvijo ansambla bo lahko izpolnil občutno vrzel baletnih predstav z razširjeno dejavnostjo po vsej štajerski pokrajini.

Drama je glede domačih del v boljšem položaju. Z mislijo, da podobno resničnega slovenskega gledališča ustvarjajo predvsem slovenska dela je dramaturško vodstvo uvrstilo za predstoječo sezono kar devet klasičnih in sodobnih izvirnih del, med njimi štiri krstine izvedbe. Domača de-

la so porazdeljena po tri na Veliki oder, tri na Mali oder in tri na Mladinski. Na Velikem odru, na katerem je načrtovanih sedem del, in sicer Blichnerjeva Dantova smrt, Evripidejeva Bakhantkame, Goldonijev Gospod Todor Bronzilo in Anadolihova Ardele a li Marjetica, bosta uprizorjeni slovenski izvirni deli Milosla Mikela in Staliničev zdravilni in Evidla Plisarija Kostanjeva krona, iz stare slovenske dramske zakladnice pa komedija iz kmečkega ljudskega okolja Cvetka Golarja Vdova Rožinka.

Mali oder in Mladinski oder bosta odsejal naprej posvečena izključno slovenskim odskrim delom, kar je hvale vredno kulturno dejanje, ki bo mnogo pripomoglo k razvoju eksperimentalne in mladinske slovenske dramatike. Na Malem odru bodo uprizorili Slavka Gruma Trudne zatore in Krstili novitela Pavla Zidarja Jaz sem ti in Primoža Kozaka Direktor; na Mladem odru, to je v gledališču za mladino, Gorinkovo Rdečo kapico, Trdinovega Petra in Pavla v prireditvi Janka Čar in Vandotove Kekečeve prigode v prireditvi Bruna Hartmana.

Kot razvidno, repertoarja narčita Drame in Opere predvidevata v novi sezoni izredno raznolik program izbranih kvalitetnih del, ki bodo zanesljivo pritegnila zanimanje širokih kulturnih krogov v Sloveniji in mnogostevilnih ljubiteljev gledališke umetnosti v Mariboru in bližnji okolici. Zaradi optimističnih predvidevanj umetniško kvalitetnih predstav se bodo priključili še novi abonent, katerih zanimanje za mariborsko gledališče je iz leta v leto vse večje, tolikšno, da vsem abonentom, ki bi se radi vključili v stalne odlične gledališke umetnosti na štajerskem niti ne bo moglo ugoditi.

Emil Frelih

Pred izidom knjižice «Utrinki iz fašističnih ječ in koncentracijskih taborišč»

Ob prvem srečanju nekdanjih političnih zapornikov, internirancev in konfinirancev iz Slovenskega primorja v Kopru (srečanje bo 27. septembra ob 10. uri na Muzejskem trgu) je odbor za zgodovino pri Pripravljalnem odboru zbral nekaj utrinkov, pričevanj in spominov na najstrahotnejše zločine italijanske fašizma in nemškega nacizma nad našim primorskim ljudstvom.

To so pričevanja preživeli, zapisi iz težkih osebnih izkušenj, tu in tam podprta s dokaznimi gradivom, slikami in ilustracijami iz tistega časa, ki je kravale naše ljudstvo skupaj s pripadniki drugih narodov, ki so se borili proti fašizmu in nacizmu. Preganjanja, zapori, zverinska mučenja in pobijanja v zapornih in koncentracijskih taboriščih pa ne govorijo samo

o podvignosti nacifasizma in njegovih hlapcev, marveč tudi o profašističnem boju in enkratnih junastvih številnih ljudi, starih in mladih, žena in celo otrok.

Omenjena publikacija je zdaj leče ne more zajeti celotnega gradiva iz težkih mušinskih časov Primorske, kar bo mogoče storiti le v obsebnem zborniku. Njen namen je le v mozaičnem prikazu osveščati o nekaterih važnejših, že objavljenih ali pa zlasti še neobjavljenih prispevkih herojsko pot naše neupogljivega človeka. Uredniški odbor želi tudi, da bi bila ta publikacija ob enem spodbuda za zbiranje zgodovinskega gradiva in spominov na težke vojne čase, mladini

pa dokaz ogromnih žrtv za svobodo.

Članke so prispevali številni sodelavci in so takole razporejeni: Vid Vremec: Dvajset let pod fašizmom; Andrej Pagon-Ogarev: Težka vrata koprskje jetnišnice so se odprla; iz komisije za zgodovino pri ZZZ NOV Koper je objavljen nekaj člankov in sicer: Mučenje v Kopru; Mučenje v fašističnih zapornih; Natal Kolarik in njegovi sodelavci v ječi; Istrski protifašisti pred posebnim fašističnim sodiščem; Fašistična policija OV-RA; Transporti v taborišče smrti. Srečko Vilhar: Iz preganjanja v svobodo; Vid Vremec: Uprili so se fašizmu, in članek: Drugi veliki tržaški proces; Al-

bort Klun: Posebne kazenske enote; Marja Poljan-Polence: V Colotijevih krempljih; Lazaro Ricciotti in Albin Buhnič: Tržaška ržarna — mail Auschwitz; Kristina Sever-Nadja: Četlini viak; iz brošure Mučenščina pot k svobodi — Smrti milni; Jože Vrabec: Iz nemške zasede v Dachau; Sedmak Jože: Dachau taborišče smrti; Jožica Frank: Grozodejstva Auschwitza; Boris Kovčič: Zverinski komisar javne varnosti v Buchenwaldu; Muser Erna: Ženske v taborišču smrti; Lucija Skubic: Odbrali so me za plin; Urbančič Marta: Nataša: Zadnji transport iz domovine; Ludovik Mrzel: Vrnitev; Polzišcu iz knjige Nürnbergski proces.

Albert Klun

HOROSKOP

Veljaven od 6. do 12. septembra 1970

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Pozorni bodite na proizvodne stroške in na stroške v zvezi z vašim poslovanjem, kajti račun, ki so vam jih pripravili, niso točni. Držite zvezo s poslovnimi sodelavci. V tem tednu bo prišlo do nekakega razčiščenja čustvenega značaja. Utrujeni boste.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zavedati se morate, da vaši narti niso bili v celoti sprejeti in to bo spravilo v zagon tiste, ki so vam jih pripravili, niso točni. Držite zvezo s poslovnimi sodelavci. V tem tednu bo prišlo do nekakega razčiščenja čustvenega značaja. Utrujeni boste.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Držite se ob strani, ko bo govor o neki tvegani poslovni zadevi. Vsi vaši poskusi, da bi uravnali dosedanje napake bodo tudi tokrat propadli. Pa ne bo tako hudo. Zadovoljstva iščite v svoji družbi, morda še najbolje v najljubšem krogu družine in dobrih prijateljev. Možen je hujši prehlad.

RAK (od 22. 6. do 22. 7.) Na delu, v poslih ali v službi se boste morali spoprijeti s težavami, ki jih ne bo lahko premagali. In vendar se boste dobro znašli in zadevo pripeljali do konca. Drugič bodite bolj previdni, ko prevzemate nove naloge. Zaslugek bo lep, vendar težaven. Neka oseba je ljubosumna. Zdravje krepko.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Neki poslovni tovariši ali sodelavci zaslužijo več vaših pozornosti. Če vam bodo načrta uspeli, se boste morali zavedati, da ni vse tako enostavno. Zvezde vam napovedujejo buren teden, kar zadeva ljubezen. Bodite nekoliko bolj zmerni ali vsaj previdni. Nervozni boste.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) V službi ali na delu se zavedate, da niste sami. Od vas je veliko odvisno, ne pa vse. Skušajte pokazati večje razumevanje do sodelavcev ali podrejenih. Ljubosumnost ni bila nikoli na mestu, še manj pa v vašem primeru, ko vam lahko zagode kaj neprijetnega. Stopite k zdravniku.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Preveč se zaganjate, da bi prišli do bogastva. Čustvene razmere so važne, bogastvo pa ni edina rešitev. Sicer pa do kazite, kaj zmorete in to predvsem na področju dela. Skušajte se izogniti neki družbi, kajti sicer bi malo priti do zapleta, ki bi pokrival vaše sedanje ravnotežje. Močna nervoza.

SKORPION (od 23. 10. do 22. 11.) Vse zadoščanje, kar ste si ga želeli, se bo stisnilo v velikem uspehu, ki pa bo dal skrajno izključno moralnega značaja. Če se vam preveč mudi, bi se vam znalo tudi spotaliti. Pretirani izraz ljubezni niso vedno resnični in še manj iskreni. Nerazpoloženo ne bo odvisno od vašega zdravstvenega stanja.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) V prvih dneh tedna vam bo šlo vse kot po oltju, nato se bo začelo zapletati. Skušajte najti vzroke. Če boste povsem iskreni, jih boste našli pri sebi. Neko staro prijateljstvo bi se malo obnovilo, morda celo spremembi v globoko, vročo ljubezen. Vas strah pred neko boleznijo je odveč.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Ko gre za poslovne zadeve, ne vmešajte svoje osebnosti. Tudi osebne zveze se ne smejo upoštevati. Prijateljstvo pride v poštev le v trenutkih, ko je treba nekemu priskočiti na pomoč. Zaradi dolgega jezikov bo prišlo v nevarnost iskreno, staro prijateljstvo. Nervozni in dolgočasni.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Zaradi pozabljivosti ali malomarnosti boste v skrajnih in težkih se boste ponovno izkazali. Dobro premislite, preden sprejmete sicer zelo milo mnenje. Zvezde so vam naklonjene, toda od neke osebe zahtevate odziva priložnost preveč, zato boste razočarani. Glavobol.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Možna je, da izboljšate svoj položaj. Ne mislite pa, da bo vse prišlo samo od sebe. Zavihati bo treba rokave in dokazati sposobnost. Delovne razmere v družini ali v družbi. Potrudite se, da razmere razčistite, preden se še bolj zapletejo. Verjetno boste morali na počitek.

NASTOPILO BODO PRIHODNJO NEDELJO NA KMEČKI OHCETI

Rezijski fantje in dekleta in njihovi folklorni plesi

Kakor pravijo stare kronike, so rezijski fantje plesali pred samim avstrijskim cesarjem - Nastop v Montecatini in izreden uspeh Po vojni so plesalci iz Rezije nastopili tudi v Milanu in drugod

Narodne noše so takšne, kakršne so bile pred sto leti

Danes teden, prihodnjo nedeljo popoldne bo v okviru kraške ometi nastopila tudi folklorna skupina iz Rezije. Ker bo to prvi njen nastop na kraški ometi in tudi pred našim širšim občinstvom, bomo skušali rezijsko folklorno skupino na kratko predstaviti in sicer preko njene zgodovine in tudi preko dela njenega programa.

Ceprav so številni etnologi že zdavnaj razčistili vprašanje nacionalnega poretka Rezijscev, se nekateri, ki nečesto priznajo slovenskega izvora te skupnosti, prijemajo teorije, ki jo je bil pred več desetletji postavil ruski jezikoslovec francoskega poretka De Courtenay, češ da je rezijsko, narečje neka arhaična slovenska govornica, da je vsakega bližnjemu rusku jeziku kot pa vslednjemu slovenskemu. Da Rezijsci resnično govorijo bolj arhaično slovensko narečje, je znano in tudi razumljivo, saj so že stoletja »konfirirani« v svoji dolini in so imeli le malo stikov z ostalimi Slovenci, slovenske šole pa niso imeli nikoli.

Hkrati s svojo »arhaično« govornico pa so Rezijsci ohranili tudi veliko narodnih običajev, pesmi, spevov, narodnih plesov in še veliko, veliko drugega folklornega bogastva, pravo zakladnico, ki zanima mnoge etnološke. Zaradi tega smemo reči, da rezijski plesi, oziroma da narodni plesi, s katerimi nastopa rezijska folklorna skupina, niso neka izumetničena plesna sestavina, ki je nastala zaradi tega, ker postaja folklorna skupina, pač pa so plesi, ki jih rezijska skupina plesuje, prava pravcata narodna starina, ki se je ohranila v Reziji iz preteklih stoletij.

Sicer pa se v Reziji poje in plesuje ob najrazličnejših priložnostih, tako da sodelujejo v tem vsi, starejši in mlajši prebivalci. Rezijski pojejo in plesajo ob rojstvu, ob godu, ob rojstnem dnevu, ob cerkvenih praznikih in o pustu. Tipično rezijsko godbo sestavljata le dva instrumenta: violina ali oltre ter čelo. Ta dva instrumenta sta prav gotovo zamenjala druge nekdaj ljudske instrumente, toda po podatkih, za katere se zagotovo ve, so Rezijsci nastopili s temi instrumenti že 1838. leta, ko so zaplesali pred samim avstrijskim cesarjem, ki je obiskal tedaj Videm. To je za beležila tedanja kronika.

Tudi kar se tiče narodnih noš, so to reprodukcija starih narodnih noš, oziroma nekdajnih oblik, ki so jih Rezijsci nosili o praznikih in večjih svečanostih. Tudi to izhaja iz zapiskov, ki jih je kronist napisal leta 1838 v Vidmu. Folklor je postal zanimiv v zadnjih desetletjih. Leta 1930 in sicer 4. marca je prvič po dolgi dobi skupina rezijskih folklornih plesalcev v narodnih nošah ponovno nastopila. Bilo je to v Huminu. Na tej svečanosti so se rezijski fantje in dekleta tako izkazali, da so jih povabili v Montecatini, kjer se je na velikanski folklorni reviji predstavilo kar 87 folklornih skupin iz raznih krajev Italije. Bilo je to tekmovalno v vsedržavnem merilu in čeprav so rezijski fantje in dekleta prihajali iz obrobja dežele, iz skrajno zamejenih dolin, so odnesli drugo mesto.

Po drugi svetovni vojni so se rezijski fantje in dekleta v okviru folklorne skupine prvič ponovno izkazali leta 1949 na mednarodnem folklornem festivalu v Gortici. Od tedaj so bili njihovi nastopi vedno pogostejši in leta 1967 je folklorna skupina iz Rezije zastopala vse tri Benečije na vsedržavnem tekmovalju folklornih ansamblov v Milanu.

Kakor vidimo, so se plesalci in plesalke iz Rezije dobro uveljavili ne le doma, v svoji dolini, pač pa tudi na zahtevnejših prireditvah. Ko smo tako prikazali kratko zgodovino folklorne v Reziji, bomo skušali prikazati še nekaj njihovih plesov in pesmi, pa čeprav bomo to opravili kar se da na kratko, kajti to je snov za temeljitejšo študijo strokovnjakov, v kar se mi ne bomo spuščali.

En ples, s katerim nastopa Rezijski, je Črni potok. Črni potok je gorski potok, ki teče po Rezijski dolini. Menda ga marsikdo pozna. Pesem opisuje Črni potok v poletnih mesecih, ko je voda bistra, i-skriva, ko je dolina, po kateri teče, vsa v cvetju in zelenju. Toda pride tudi grd letni čas, pride jesen z nalivi in visokimi vodami, ko se potok spremeni v hudournik. Tedaj voda ni več bistra, pač pa motna in grozeča in zbujajo v človeku strah. Mladenci postane žalostni junak tuborne zgodbe, povezano s Črnim potokom. Mladenci je imel dekle, ki je vse

leto pasla živino v gori, ob izviru potoka. Jeseni bi morala pastirica z živino v dolino, naskar bi se s svojim fantom poročila. Toda prišli so prezgodnji nalivi in mladenci ves žalosten zaman hodi k potoku čakati deklet.

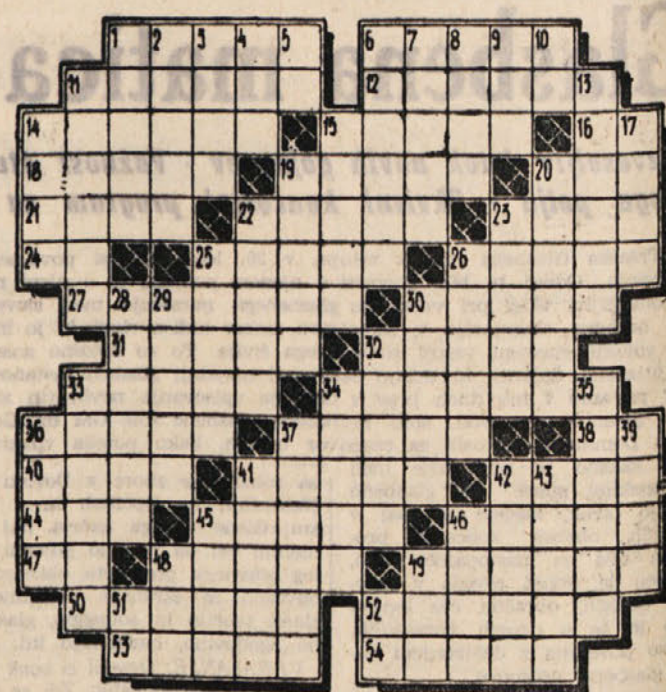
Drugi ples je ples Ta midvedana. Kakor nam že naslov pove, je povezan z medvedom, vendar ne gre za medvedji ples. Nanaša se na znano zgodbo o dveh lovcih, ki sta v gostilni jedla in pila kar tri dni in tri noči, računajoč, da bosta račun plačala z medvedjo kožo, seveda ko ga bosta podrla. Toda konec zgodbe je znan: medved sicer pride, toda lovca se ga tako ustrašita, da lovca njim zbežita. Račun, jasno, ni poravnal.

Nadaljnji ples, s katerim nastopa folklorna skupina iz Rezije, je ples Lipa ma Marica. Zgodba je običajna. Ljubezenska zgodba, kakršnih je mnogo. Mladenci obljubi dekletu, da bo prihajal vsak večer k njej vasovat, brž ko spravi živino v tamar, v

Rezijske plesalce spremlja godba, ki jo sestavljata violina in čelo

KRIŽANKA

Zbori iz vzhodnoevropskih držav

(Nadaljevanje s 5. strani)

dročju najvišje mesto, zasedel Coro Polifonico iz Rude. K tekmovalju s področja gregorijanskega koral se je prijavilo sedem zborov. Prvo nagrado je prejel Kammerchor St. Othmar z Dunaja, drugo nagrado ženski zbor S. Cecilia iz Trenta, tretjo pa Univerzitetni zbor iz Helsinkija.

Organizacija in potek tekmovalja sta bila dobra. V prihodnje bi priredili moralni nujno poskrbeti za večji red in tišino tako v auditoriju kakor tudi na hodnikih gledališča, kajti v nekaterih primerih ne bi nemir smel doseči občutnih močnejših poslušanja. Neraumljivo je bilo, da se nihče ni potrudil, da bi pravočasno izklopil — po končanih napovedih programa — zvočnike, iz katerih sta se pogostokrat oglašala govor in glasbe in to med samim izvajanjem zborov.

Pristno muziciranje

(Nadaljevanje s 5. strani)

samba, v katerem sodelujejo vse enako močno osebnosti. Glasbeni umetniki in ansambli iz inozemstva, ki so sodelovali na dubrovniškem festivalu, pripadajo več državam, kakor so Avstrija, Češkoslovaška, Francija, Madžarska, Italija, Sovjetska zveza, Združene države Amerike in druge. Poleg že naštetih so nastopili še Wiener Singakademie Chorus, Wiener Kammerchor, Balet 20. stoletja, Newyorški komorni solisti, Simf. orkester madžarske RTV, Mihail Fichtengolz, Maurizio Pollini in drugi. Izmed domačih naj navedemo Zagrebško filharmonijo, simf. orkester, zbor in komorni orkester RTV Zagreb, Zagrebški kvartet, Zagrebški solisti, Balet Hrvatskega narodnega kazališta, Dubravko Tomšić, Vladimir Ruzdžak, Ružica Pospis-Baldani, Tomislava Neralica, Mitja Gregorčič, Radmila Baković in Jurica Muraja.

Koncerti in druge glasbene prireditve so bile dobro obiskane. Glede na dejstvo, da se mladina v splošnem udeležuje bolj lahko zabavnih glasbenih prireditev, je v Dubrovniku presenečen velik odstotek obiska mladih poslušalcev in to ne le domačinov, ki izkazujejo tradicionalni smisel za glasbeno umetnost in smotno vzgledno tamkajšnje glasbene šole, temveč tudi iz vrst inozemskih turistov. Zdi se, da mladina ne zadošča več zgolj lahkega popevka in išče svojim notranjim potrebam globlji vrednot.

Ivan Silič

VODORAVNO: 1. popularna Pucinijska opera, 6. strelna orožje, 11. narek, 12. prebivalci glavnega mesta balkanske države, 14. golman, 15. ukor, 16. osebni zaimet, 18. kraška črnina, 19. francoska denarna enota, 20. letenje, 21. ime pisatelja Cankarja, 22. močna starogrška kolonija na Peloponezu, 23. moško ime (Martin), 24. avtomobilski oznaka Sarajeva, 25. ovdovela žena, 26. gozdno bogastvo v grški mitologiji, 27. življenjska pot, uspeh v službi, 30. garant, 31. opera nemškega skladatelja Flotowa, 32. letalec, aviatik, 33. glasloški naklon, 34. slovenski pisatelj (Fran, »v krivici), 36. hrvatski portretist iz prejšnjega stoletja (Vjekoslav), 37. nemška denarna enota, 38. tuj dvojezik, 40. del gledališča, 41. muzej, 42. ime tih per-gamskih kraljev, 44. žival, ki živi pod zemljo, 45. moško ime, 46. monarh, 47. kemikni znak za silicij, 48. gorilni plin, 49. nesmatna poškodba kože, 50. dvogovor, 52. opravljanje poklicnega dela, 53. del telesa, 54. popularni italijanski trobentař (Nini).

NAVPIČNO: 1. papeževa krona, 2. število, ki označuje kakovost bencina, 3. poldie, socialni položaj, 4. nekdanji ruski vladar, 5. arabski žrebec, 6. veleotok v Južni Ameriki, 7. generalni sekretar OZN, 8. naslov arabskih plemenskih poglavarjev, 9. orientalski presek za barvanje las, 10. kemikni znak za aluminij, 11. preprost čoln iz enega debila, 13. imenstvo kazalo, 14. impresija, dojem, 15. konjski lasje, 17. tekočina, ki jo uporabljajo za narkozo, 19. rastlinsko »kakega kralja, 20. znanstveno preiskovalno (slogovni učesni), 22. ameriški dramatik (Clifford), 23. igra s 44 kartami, 25. mikroskopsko majhen povzročitelj bolezni, 26. znanstvena toaletne kreme, 28. kipec kristlega dečka, 29. moderna navigacijska naprava, 30. večji kraj na Krasu, 32. opera Vatroslava Lisinskiga, 33. glavno mesto Španije, 34. galantni možik, 35. tip nekdanje gimnazije, 36. iz premoaga narejeno kurivo za visoke peči, 37. pristanke v južni Španiji, 38. ruski humoristični pisatelj, ki je ustvarjal skupaj s Petrovom (Ilf), 41. sovjetski kozmonavt (German), 42. glavna reka v Armeniji, 43. znameniti italijanski renesančni pesnik (Torquato), 45. domača tovarna žival, 46. značilna slovenska pokrajina, 48. zabava s pesm, 49. latinski predlog, 51. vas blizu Ljubljane, 52. okrajšava za uprimer.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKA
VODORAVNO: 1. tača — tovarna, 2. oktav — smaragd, 3. Stojan — ELAS — Mn, 4. Cer — nekter — kit, 5. ar — Stol — Tagore, 6. slinar — osar, 7. Toto — satira, 8. edinka — Nana — os, 9. sk — Richard — Bra, 10. as — Lido — nitrat, 11. revizija — Joule, 12. jontan — Anton.
NAVPIČNO: H. A. (Irfred) N. (obel), L. N. (ova) G. (orica).

Od danes na knjižnem trgu

NAJNOVEJŠA KNJIŽNICA PONATISOV IZ »PRIMORSKEGA DNEVNIKA«

Iz knjige »AULA IV«

Vsi procesi pred fašističnim posebnim tribunalom proti Slovincem in Hrvatim in drugim antifašistom Julijske krajine od 1927 — 1943 (brez procesov pred vojnimi sodišči)

Knjiga vsebuje:

čez 500 imen obtožencev s kratkimi izvečki iz obtožnic;

vse fotografije ustrelenih slovenskih in hrvaških obtožencev, ki jih je uredništvo Primorskega dnevnika moglo najti, več drugih dokumentarnih fotografij;

uvodna beseda (Vladimir Kenda);

predgovor (Srečko Vilhar).

Na knjižnico, ki je izšla v Trstu, opozarjamo v prvi vrsti vse Slovence v Italiji, zlasti pa vse organizacije bivših političnih preganjancev ter bivših partizanov, vse občinske odbore Zveze združenih borcev v Sloveniji, vse preživela obsojence, vse sorodnike obsojencev.

Vse, ki se za ponatis zanimajo, prosimo, naj pohitijo z naročili in sicer:

- v Trstu: pri uredništvu Primorskega dnevnika — Ul. Montecchi 6
telefon: 93808 ali 94638
pri upravi Primorskega dnevnika — Ul. sv. Frančiška 20,
telefon: 37338 ali Ul. Montecchi 6/II telefon: 95823
pri Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, telefon: 61792
- v Gorici: pri podružnici Primorskega dnevnika, Ul. XXIV Maggio 1, telefon 3382
- v Ljubljani: ADIT - DZS, Stari trg 3, telefon: 22207

Cena: 500 lir ali 10 Ndin

Poslužite se spodnje naročilnice:

NAROČILNICA

Obvezno se naročam na dokumentarno publikacijo

Iz knjige »AULA IV«

(Ponatis iz Primorskega dnevnika)

Cena 500 lir ali 10 Ndin

Publikacijo mi pošljite: po povzetju, tako da bom plačal ob prevzemu na pošti, ali kot navadno tiskovino po pošti, s priloženo pošto položnico, s katero bom nakazal denar,

(Nepotrebno prečrtajte!)

Kraj in datum _____ Podpis _____

NASLOV NAROČNIKA (izpišite s pisalnim strojem ali s tiskanimi črkami)

Ime in priimek _____

Kraj _____

Ulica _____

Pokrajina _____

Država _____

KRST PRI SAVICI Piše in riše Lovro Inkret

OD TISTEGA DNE DALJE SE NISTA VIDELA NIKOLI VEČ.

NA 10. SVETOVNEM PADALSKEM PRVENSTVU

Danes nad Lescami
prve pisane kupole

Prvenstvo se bo začelo danes ob 14. uri

stvi že od začetka. Ker bo v smeri proti Lescam zelo velik promet, zlasti iz smeri Ljubljane, se bolj pa od Kranja dalje, bo treba na pot dovolj zgodaj; za Primorje pa bo verjetno ugodnejša pot preko Trbiža.

Danes bodo na sporedu le atraktivni skoki in na nastop akrobatske skupine reakcijskih letal jugoslovanskega vojnega letalstva. Prireditve se bo začela ob 14. uri.

Nov odbojarski klub v Kopru

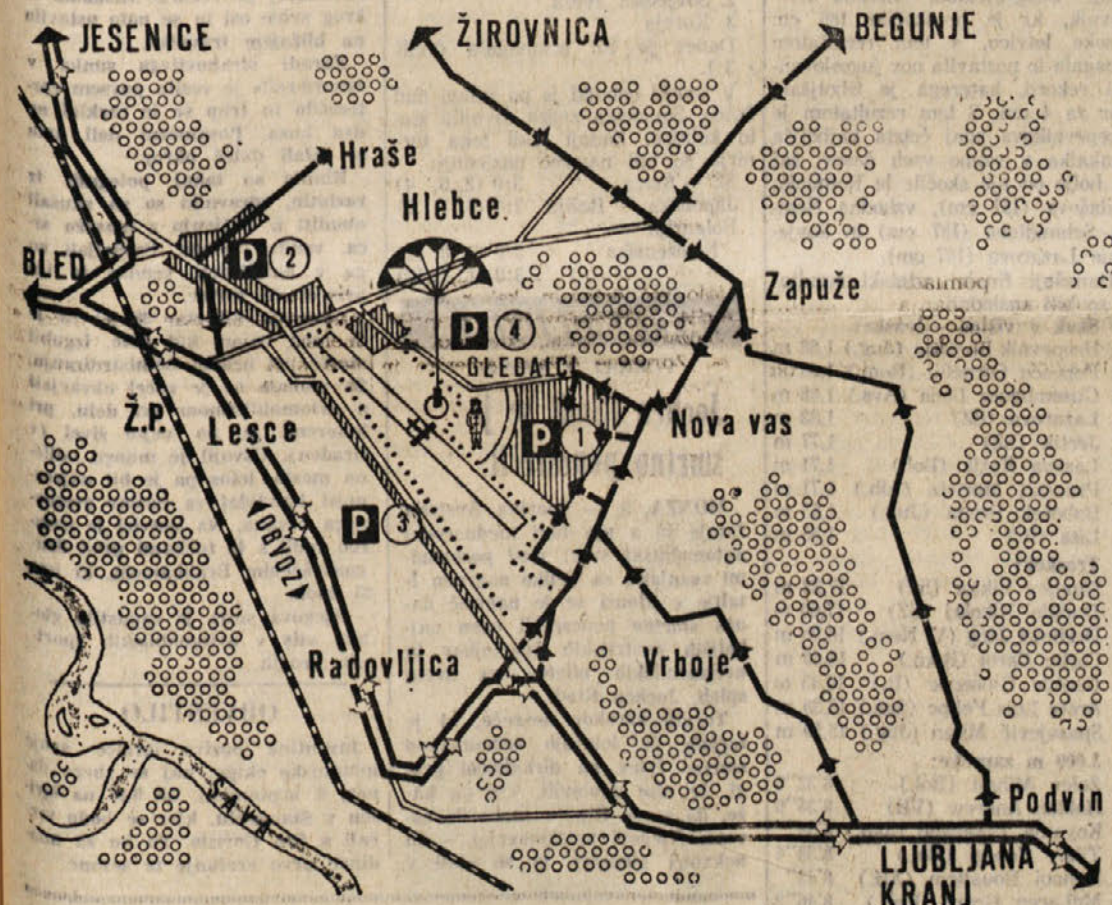
V Kopru so sklenili obnoviti odbojarsko aktivnost. Športno društvo Tomos bo namreč letos prijavilo svojo moško sesterko v 2. slovensko odbojarsko ligo in tako bodo po desetih letih v največjem slovenskem pristanišču zopet obnovili odbojarski šport. Na obalnem področju deluje le še eno odbojarsko moštvo, Izola, ki pa je letos zašla v krizo.

TENIS

SCHIO (5. — Učezniki ljubiteljskega tenisa so pred kratkim pokradli vse mreže na mestnem teniškem igrišču. Policija je uvedla preiskavo.

OBVESTILO

Pododbor za nogomet pri odboru SSI sklicuje v torek, 8. septembra, ob 20.30 v Ul. Geppa 9, sestanek vseh slovenskih športnih društev, ki imajo nogometni odsek. Zaradi važnosti sestanka naj se ga društva udeležijo polnoštevilno.

LEGENDA

- TRANZIT - OBVOZ
- DOVOZ DO P
- ZAPORA PROMETA
- OGRAJA LETALIŠČA
- P1 OSEBNI AVTOMOBILI
- P2 OSEBNI AVTOMOBILI
- P3 AVTOBUSI
- P4 REZERVIRANO

Za vse, ki bodo dopotovali na svetovno padalsko prvenstvo v Lescam s svojimi vozili, priobčujemo še enkrat prometno ureditev okrog letališča. Vožnja po cesti mimo letališča bo med tekmovalni prepo-

66.

tike, očeta ne bi odpeljali v taborišče. Zaradi tebe je prišel v nesrečo. Ti si ga pravzaprav spravil v taborišče. Ti si ga spravil v taborišče, mu je zabobnelo nad glavo. Zaradi tebe je prišel v nesrečo, je zaslišal obsojbo. Če bi ne bilo tvoje politike, očeta ne bi odpeljali v taborišče.

Ubogi Josip Horvat, upokojeni učitelj, krhek človeček, sključen in z drhtečim glasom, ki nikoli še muhe ni ubil. Leta in leta se je potikal po vaseh, udi otroke, govoril o časti in poštenju, poveljeval Stjepana Radica in poučeval kmete, kako se goji pesa, kako se cepi dreve in kako je treba krmiti krave, da bi dajale več mleka. Zmeraj pri delu, kot rudar, z dvema otrokoma na grbi. Povrh vsega mu je zbolela še žena, Ivanova in Jozova mati. Prav res: komu je lahko bil na poti Josip Horvat, upokojeni učitelj, ko se je po toliko, na deželi preživelih letih vrnil v Zagreb, da se odpočije stare in bolne kosti? Morda ima Jozo res prav: če bi on, Ivan, ne šel v partizane, se očetu ne bi nič zgodilo.

«Ti si ga spravil v taborišče, zaradi tebe je prišel v nesrečo...»

«Vraga, je rekel Ivan. »Kdo pa je spravil v taborišče toliko drugih? Tam jih je nad sto tisoč, čeprav nimajo vsi sinov v partizanih in se niti niso ukvarjali s politiko. Kdo jih je spravil tja? Sinovi ali izdajalci?»

«Če bi bil ti ostal doma, se očetu ne bi nič zgodilo, je ponavljal Jozo. »Jaz to vem. Stokrat so mi povedali...»

«Mar ti verjameš ustašem?»

«Ustaši sploh ne vedo, da je oče v taborišču, je rekel Jozo. »To skrivam, kot skrivam tebe. O očetu sem govoril samo s prijatelji, katerim zaupam. Kajti če bi zvedeli ustaši, ne vem, kaj bi me doletelo.»

«Kaj hujšega te ni moglo doleteti, je rekel Ivan. »Prav nič hujšega se ti ni moglo zgoditi...»

«Zakaj? Niso me odkrili, in upam, da bom še ta mesec

rešil očeta iz Jasenovca.»

«Nikogar ne boš rešil, je potro rekel Ivan. »Zakaj ne?»

«Zato, ker si obsojen na smrt.»

«Jaz? je zajejal Jozo. »Kdo me je obsodil?»

«Umolkni in ne sprašuj, je rekel Ivan. Umolknila sta, onemela, kot dva nagrobnika.

«Tovariš komisar! je prišel partizan s puško. »Eden se je upri. Napadel nas je, pa smo ga morali počiti, potem so napadli še drugi... Tukaj so, pred vrati...»

Zaslišal je glasove in vpije, zgrabil brozestrelko in skočil k vratom, ki so se že odprla, pred njimi pa se je gnetla truma ujetnikov.

«Kaj hočete? je zavpil. »Zakaj se derete?»

«Odgovarjati boste za to, je rekel ujetnik z razmršenimi lasmi. »Slišal sem tisto javkanje v hosti tamle spodaj. Vi nas pobijate.»

«Lazeš! je zatulil Ivan z brozestrelko v roki. »Če tudi mene ubijete, je nadaljeval ujetnik z razmršenimi lasmi, »vedite, da ste ubili hrvaškega delavca in komunisti.»

«Kdo je komunist, mater ti ustaško? Če bi bil komunist, ne bi požgal vasi po Kozari! je vpil Ivan. »Če bi bil komunist, ne bi pobijal kozarskih otrok! Pomeril je v ujetnika in ga podrl, potem pa brozestrelko obrnil na druge in meril vse po vrsti, dokler ni izpraznil vsega šaržerja.

«Uš! so, klavci, je slišal glasove. »Drži jih, lopove...»

«Ljudje, je po njih, po krvolokih...»

To je bil že vzklík, ki je spravil na noge moške in ženske iz zatodišča. Hosta je oživila. Izpod drevoja so vreli kmetje s sekirami, gorjčami, s koli. Nekateri so nosili celo ogorke z ognjišča. Tekli so za begunci in tulili, kot da podijo volkove.

Na mednarodnem ženskem odbojarskem turnirju za 4. trofejo Sokola v Nabrežini

Tudi
CUS Parma
resen kandidat
za prvo mesto

CUS Parma na letošnjem mednarodnem ženskem odbojarskem turnirju za 4. trofejo Sokola v Nabrežini sicer ne bo nastopil z vsemi svojimi igralkami (nekateri so poklicali v državno reprezentanco, ki se bo udeležila evropskega prvenstva v Sofiji), kljub temu pa bo ekipa zelo kakovostna in se bo vsekakor potegovala za najboljšo mesto. Na sliki od leve proti desni (stojte): Bertozzi, Forestelli, Zaccarelli, Mazza, Landini, Pezzoni, Belletti; (sede): Ghirelli, Porcari, Bozzi, Micconi, Fabbri, Ganazzoli in Achilli.

OB ZAČETKU MLADINSKEGA POKRAJINSKEGA NOGOMETNEGA PRVENSTVA

Med slovenskimi društvi na Tržaškem
ima le Gaja mladinsko enajsterico

Danes se bo začelo mladinsko nogometno prvenstvo. Deželna nogometna zveza je razdelila vpisana moštva v dve skupini, in sicer:

SKUPINA A

Fortitudo, Cremaffé, Giarzole, Ponziana, Muggesana, S. Anna, Arsenal, Libertas Ts, CRDA, Campanelle.

SKUPINA B

Aurisina, S. Giovanni, Triestina, Audax, Rosandra Z., Union, G. Viani, Edera, GAJA.

Kot vidimo, je v dveh skupinah le ena slovenska ekipa, kar kaže, da je naš nogomet še daleč od prave poti. Društva polagajo vse preveč važnosti prvim ekipam, porabijo zanje velike vsote, za mladince pa ni zanimanja, kaj šele navdušenja.

Gaja, ki združuje padriške mladince in mladince okoliških vasi, je torej v tej ligi naš edini predstavnik. Že lani so se gajevci dobro obnesli, saj so si priborili pot do finala.

Rismondo je eden najbolj podjetnih delavcev v mladini nogometaši Gaje in si je s svojim navdušenjem za šport pridobil splošno simpatijo v vasi.

Vprašali smo ga:

«Kako ste se kaj pripravili na to prvenstvo?»

«Mislim, da dobro. Treniramo dvakrat tedensko, poleg tega smo nastopili na turnirju v Celovcu, kjer smo igrali proti Mariboru in domači enajsterici Klagenfurt. Pred kratkim pa smo se v okviru športnega tedna Gaje srečali z Olimpijo. Zal pa nismo mogli prejeto nedeljo odigrati prijateljske tekme z ljubljanskim Slovanom. To pa zaradi slabega vremena.»

«Kaj pričakujete od prvenstva?»

«Mislim, da se bomo s pošteno vrednostjo v tekmi lahko dobro uvrstili v tem prvenstvu. Konkurenca bo sicer ostra, toda vseeno upamo na dobro uvrstitev.»

«Naš mladinski nogomet je precej zanemarjen...»

«Da, zelo! Mladim bi morali posvetiti več pozornosti, kajti le ti so bodočnost vsakega društva. Z nogometom bi lahko nedvomno v veliki meri zajeli našo mladino. Jo vključiti v društva in ji nuditi zdrav zabavo, to je šport.»

«Danes vas čaka tekma z enajsterico Gipo Viani. S katero postavbo boste igrali?»

«Z naslednjo: Kante (Grgič S.); Krizmančič, Metlika; Strančak, Sošič, Grgič J.; Verše, Radešič, Ra-

žem, Gojca (k). 12. bo Čuk, 13. Krizmančič, 14. Krizmančič D. Trener je Fajdiga, ki je zelo sposoben in podjeten človek.»

Spored prvega dela prvenstva za 4 kolo

1. kolo (6. 9. 1970)
Aurisina — S. Giovanni
Triestina — Audax
Edera — Union

Gaja — G. Viani (Padriče, ob 10.30)
Počiva Rosandra Z.

2. kolo (13. 9. 1970)
S. Giovanni — Triestina
Audax — Rosandra Z.
G. Viani — Edera

Union — Gaja (Vrdeška cesta, ob 11.30)
Počiva: Aurisina

3. kolo (20. 9. 1970)
Aurisina — Triestina
Gaja — S. Giovanni (Padriče, ob 10.00)

Edera — Audax
Union — Rosandra Z.
Počiva: Gipo Viani

4. kolo (27. 9. 1970)
Rosandra — Aurisina
Edera — S. Giovanni
Audax — Gaja (Sv. Alojz, ob 11.30)

G. Viani — Union
Počiva: Triestina.

b. l.

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 414161 **POŽAR ARTEMIO**

TOVARNI PREVOZI v vse kraje tudi v inozemstvo

HOTEL SLON LJUBLJANA
TITOVA UL. 10 - Te 24601 - Telex 31254
YU Slon

Sodobni komforti, Mednarodna kuhinja in narodna restavracija. Nočni bar z mednarodnim artističnim programom. Kavana Bistró z delikateso, ekspresom, snack-barom in slaščičarno. Klubski prostori in banketna dvorana. Aperitivni bar.

Restavracija Marinella
Trst, V.le Miramare 323 v bližini miramarskega dvorca, tel. 410986
Nudimo gostom vse ribje specialitete. Za slavnostna kosila obletnice, poroke, krste, birmne ter skupinam, dajemo izredni popust. Vsak večer godba s olesom.

RESTAVRACIJA LIPA Sempeter pri Novi Gorici
ima vedno na razpolago izbrane jedi s domačimi specialitetami, pristen kraški prst in salame ter izbrana domača vinskih in brisarskih vina.

SPREJEMAJO SE NARUČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

SPLOŠNA
PLOVBA
PIRAN

vzdružuje s svojimi tovornopolniškimi ladjami: redno linijo okoli sveta, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: **«SPLOŠNA PLOVBA»** — Piran, Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu
Telef: 341-22 Yu Plovba
341-23 Yu Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefon: 73-470 do 73-477

Hotel
LEV
Ljubljana

VOSNARJOVA 1
TELEF 310 555
Telegram LEVHOTEL
Telex 31350

KATEGORIJA «A»

Sodobno opremljene sobe Apartmaji Restavracija Restavracijske terase Dan cing kavarna Zabavni in artistični program Ples na glasba Aperitiv ter Razgledna terasa Terasa za sončenje Banketne in konferenčne igrane Citalnica Frizerski salon Manjinska Taksi služba Lasten parkirni prostor Pristajališče za letalstvo je Boks za pse Hla dlinica za divjačino.

CASINO

PORTOROŽ

PORTOROSE

ROULETTE

CHEMIN DE FER

BACCARÀ

V HOTELU «PALACE» PORTOROŽ

Odpri vse leto

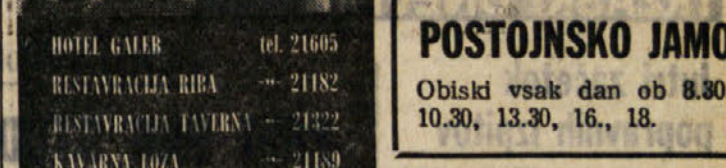
RESTAVRACIJA
ALBERGO
ALŠEVICA
(NOVA GORICA)

Sterk

Raki, ribe in vse specialitete na žaru

Obiščite
POSTOJSKO JAMO

Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.

HOTEL
PIRAN vas vabi

IN VAM PRIPOROČA SVOJE TURISTIČNE USLUGE

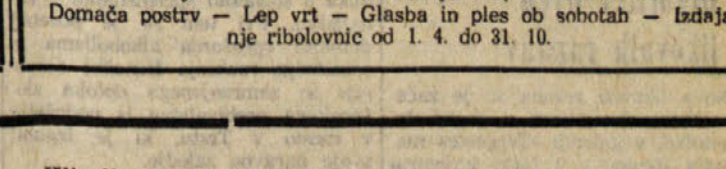
HOTEL
KOPERHOTEL
CENTRAL-RIVIERA

Portorož
Moderne sobe, moderna kuhinja, «GIRL BAR» z modernim programom odprti vsi noči

Hotel «SOČA» MOST NA SOČI

Moderno urejen hotel Pristna kuhinja s specialitetami na žaru Domača postv — Lep vrt — Glasba in ples ob sobotah — Izdaja nje ribolovne od 1. 4. do 31. 10.

MLADEN
OLJAČA:

KOZARA

Prevedel: Severin Šali

«Moral sem, je rekel Jozo. »Popolnoma znorel.«

«Znoret si, je rekel Ivan. »Popolnoma znorel.«

«Vprašanje je, kdo je znorel, je odgovoril Jozo. »Ti veš, me politika nikoli ni zanimala. Hotel sem postati fizik, me ukvarjati s znanostjo. Sedel sem doma in študiral. Tedaj prišli po očeta in ga odpeljali... v taborišče. V Jasenovcu sem skušal sem ga rešiti, toda zaman. Tega nisem mogel prenesti. Prijavi sem se k ustašem, oblekel uniformo, naredil nekaj in postal oficir, da bi rešil očeta iz taborišča.»

«Ali si normalen?»

«Sveda sem normalen, je rekel Jozo. »Poskušal ga bom rešiti iz Jasenovca: uporabil bom prednost ustaške uniforme in oficirskega čina.»

«Oficirskega čina?»

«Nikar se ne posmehuj, je rekel Jozo, »saj dobro veš, da me politika ni zanimala, najmanj pa me je mikala vojska in uniforma. Presiram vojsko in uniformo toda naredil sem vse, da rešim očeta. Sicer pa, Ivan, če bi ne bilo tvoje poli-

tike, očeta ne bi odpeljali v taborišče. Zaradi tebe je prišel v nesrečo. Ti si ga pravzaprav spravil v taborišče. Ti si ga spravil v taborišče, mu je zabobnelo nad glavo. Zaradi tebe je prišel v nesrečo, je zaslišal obsojbo. Če bi ne bilo tvoje politike, očeta ne bi odpeljali v taborišče.

Ubogi Josip Horvat, upokojeni učitelj, krhek človeček, sključen in z drhtečim glasom, ki nikoli še muhe ni ubil. Leta in leta se je potikal po vaseh, udi otroke, govoril o časti in poštenju, poveljeval Stjepana Radica in poučeval kmete, kako se goji pesa, kako se cepi dreve in kako je treba krmiti krave, da bi dajale več mleka. Zmeraj pri delu, kot rudar, z dvema otrokoma na grbi. Povrh vsega mu je zbolela še žena, Ivanova in Jozova mati. Prav res: komu je lahko bil na poti Josip Horvat, upokojeni učitelj, ko se je po toliko, na deželi preživelih letih vrnil v Zagreb, da se odpočije stare in bolne kosti? Morda ima Jozo res prav: če bi on, Ivan, ne šel v partizane, se očetu ne bi nič zgodilo.

«Ti si ga spravil v taborišče, zaradi tebe je prišel v nesrečo...»

«Vraga, je rekel Ivan. »Kdo pa je spravil v taborišče toliko drugih? Tam jih je nad sto tisoč, čeprav nimajo vsi sinov v partizanih in se niti niso ukvarjali s politiko. Kdo jih je spravil tja? Sinovi ali izdajalci?»

«Če bi bil ti ostal doma, se očetu ne bi nič zgodilo, je ponavljal Jozo. »Jaz to vem. Stokrat so mi povedali...»

«Mar ti verjameš ustašem?»

«Ustaši sploh ne vedo, da je oče v taborišču, je rekel Jozo. »To skrivam, kot skrivam tebe. O očetu sem govoril samo s prijatelji, katerim zaupam. Kajti če bi zvedeli ustaši, ne vem, kaj bi me doletelo.»

«Kaj hujšega te ni moglo doleteti, je rekel Ivan. »Prav nič hujšega se ti ni moglo zgoditi...»

«Zakaj? Niso me odkrili, in upam, da bom še ta mesec

rešil očeta iz Jasenovca.»

«Nikogar ne boš rešil, je potro rekel Ivan. »Zakaj ne?»

«Zato, ker si obsojen na smrt.»

«Jaz? je zajejal Jozo. »Kdo me je obsodil?»

«Umolkni in ne sprašuj, je rekel Ivan. Umolknila sta, onemela, kot dva nagrobnika.

«Tovariš komisar! je prišel partizan s puško. »Eden se je upri. Napadel nas je, pa smo ga morali počiti, potem so napadli še drugi... Tukaj so, pred vrati...»

Zaslišal je glasove in vpije, zgrabil brozestrelko in skočil k vratom, ki so se že odprla, pred njimi pa se je gnetla truma ujetnikov.

«Kaj hočete? je zavpil. »Zakaj se derete?»

«Odgovarjati boste za to, je rekel ujetnik z razmršenimi lasmi. »Slišal sem tisto javkanje v hosti tamle spodaj. Vi nas pobijate.»

«Lazeš! je zatulil Ivan z brozestrelko v roki. »Če tudi mene ubijete, je nadaljeval ujetnik z razmršenimi lasmi, »vedite, da ste ubili hrvaškega delavca in komunisti.»

«Kdo je komunist, mater ti ustaško? Če bi bil komunist, ne bi požgal vasi po Kozari! je vpil Ivan. »Če bi bil komunist, ne bi pobijal kozarskih otrok! Pomeril je v ujetnika in ga podrl, potem pa brozestrelko obrnil na druge in meril vse po vrsti, dokler ni izpraznil vsega šaržerja.

«Uš! so, klavci, je slišal glasove. »Drži jih, lopove...»

«Ljudje, je po njih, po krvolokih...»

To je bil že vzklík, ki je spravil na noge moške in ženske iz zatodišča. Hosta je oživila. Izpod drevoja so vreli kmetje s sekirami, gorjčami, s koli. Nekateri so nosili celo ogorke z ognjišča. Tekli so za begunci in tulili, kot da podijo volkove.

Klicali so se, pretili, psovali, lomili veje in obračunavali z ujetniki. Odnokod so privihale ženske in s sekirami iskale žrtve. Obroč se je stiskal okrog beguncev, padali so drug za drugim, brez glasu, brez stoka.

«Ljudje, le po klavcih...»

«Pobijte krvoloke...»

Obroč se je stiskal in ubežniki so padali drug za drugim. Najbolj strašno so bile videti ženske s sekirami, ki so odnekod vrele kot poveljenj.

Poboj ni trajal dolgo. V eni uri se je vse pomirilo. Iz gozda so prihajale grude kmetov; bližali so se bajti in pripovedovali, kaj se je zgodilo v gozdu.

Ivan je prišel pred bajto, prepičani da so kmetje in kmetice z Andjelijo in nekaj borci dobro opravili posel. Potem se je spomnil brata Joza Horvata, ustaškega poročnika. Stelal je v bajto, vendar takoj spet prišel ven, ker ga notri ni našel. Pogledal je na jaso: ni ga bilo. Obračal se je, iskal s očmi, vendar zaman: Jozo ni bilo nikjer.

Stopil je k mrtvemu ustašu ob drevesu in ga pogledal. Stopil je k drugemu na tretjemu, misleč, da neke med mrtiči leži tudi njegov brat. Toda brata ni bilo. Zaman je hodil od mrtiča do mrtiča, pogledal vsakega v obraz, jim celo obračal glave, da bi preveril. Preiskal je praprot, iskal med štori, razmikl veje, da bi zagledal brata, čeprav med mrtvimi. Toda brata ni bilo.

Srečaval je samo ljudi z gorjčami, ki so pripovedovali, kaj se je zgodilo. Srečaval je žene s sekirami, ki so razkačeno pripovedovale, kako so maščevale svoje trpljenje in mrtve otročice...

Brata ni bilo ne v grmovju, ne v praproti, ne med ubitimi. Zaman ga je poskušal najti, vsaj med mrtiči. Toda ni ga bilo ne v grmovju, ne v praproti, ne med pobitimi.

(Nadaljevanje sledi)

PO NEODLOČNEM REZULTATU VOLITEV

Novega predsednika republike bo izvolil čilski kongres

Največ glasov je šlo socialističnemu kandidatu Allendeju
Razdvojenost v demokristjanski stranki

SANTIAGO DE CHILE, 5. — Čilski predsedniški volitve so se začele brez pomembnejših neredov. Največ glasov je dobil kandidat levitarske koalicije socialist Salvador Allende, ki so ga v boju za predsedniško mesto podprli komunisti, radikalci in druge levitarske skupine. Allendejeva zmaga pa še ni dokončna. Čilski ustava predpisuje namreč, da mora kandidat za predsedniško mesto biti direktor izvoljen vsaj s petdesetimi odstotki veljavnih glasov in enom odvisnim glasom. Če se to ne zgodi, ga morata poslanska zbornica in senat izvoliti v teku petdesetih dni po volitvah na skupni seji. Vendar pa sta predstavniška organa vezana na dva kandidata, ki sta na volitvah želela največje število glasov.

V sedanjem primeru je kandidat Salvador Allende prejel en milijon 75.616 glasov, to je 36,3 odst. Neodvisni kandidati desnice Jorge Alessandri je dobil 1.036.288, ali 34,9 odst. Popolnoma pa je pogorel demokristjanski kandidat Radomiro Tomić, ki je dobil 924.849 glasov, kar znaša 27,8 odst. Na volitvi ni prišlo 16,3 odst. vpisanih volivcev. Belih glasovnic je bilo 0,2 odst., neveljavnih pa 0,6 odst.

Čilski kongres (zdržena seja poslanske zbornice in senata) bo moral torej izbrati med senatorjem Allendejem in konservativcem Alessandrijem. Če bo kongres uveljavil dosedanj tradicijo, bo brez dvoma izvoljen levitarski kandidat Allende. Ta domneva pa ni popolnoma utemeljena, in sicer zaradi napetega stanja, ki vladajo demokristjanski stranki. Kot dosedanj predsednik Frei ni mogel nastopiti kot kandidat, je stranka zapuščala to dolžnost Radomiru Tomiću. To je skušal pobijati levitarsko propagando s tem, da je napovedal zelo napreden program. Njegova pobuda pa je naižala na ostre kritike desničarskih predstavnikov v stranki. Zato je lahko skledaj, da bo demokristjanska stranka razdeljena na dva loba, tista, ki bo šlo za izvolitev predsednika

republike. Ni izključeno da bi desničarski krogi prevladali, čeprav je ta možnost, sprito sedanega stanja v čilski republiki, skoraj nesprejemljiva. Radomiro Tomić je danes priznal svoj poraz. Izjavil pa je, da je čilski narod glasoval za svobodo in za svobodo. Ze v davišnjih zgodnjih urah je sama čilski vojska priznala Allendejevo zmago. Poveljnik vojskega področja Santiaga je namreč odobril slavnostni sprejem Allendejevih volivcev, ki so na ta način hoteli počastiti vsaj relativno zmago svojega kandidata. Salvador Allende je v govoru pred množico množico izjavil slovesno, da bo spoštoval pravice vseh Čilcev in da bo po izvolitvi za predsednika izvajal v celoti program ljudske fronte. Allende je nadalje izjavil, da bo njegova vlada ohranila zveze z vsemi državami sveta in Amerike ter sosednjimi državami. Allende je še pripomnil: «Prosim vas, da razumete, da sem le človek z vsemi pomanjkljivostmi in napakami. Če sem v preteklosti priznal poraz, bom danes sprejel svoje odgovornosti brez maskevalnih naklepon. Svojo zmago pripisujem ljudstvu in prisegam, da ga ne bom izdal. Salvador Allende je star 62 let ter je eden od ustanoviteljev čilske socialistične stranke. Je zdravnik po poklicu, toda že več let se posveča izključno politični dejavnosti. Pravi, da ima prijateljske odnose s Fidelom Castrom.

4 mrtvi in 42 ranjenih zaradi prometne nesreče

ZAGREB, 5. — Štirje mrtvi, 21 teže in 21 lažje poškodovanih, je bilanca ene najhujših prometnih nesreč, ki se je zgodila v Zagrebu. Zaradi čelnega trčenja dveh avtobusov so večeraj jutraj izgubili življenje voznik enega avtobusa in trije potniki. Voznik drugega avtobusa je teže poškodovan. Od

Predstavnik Gvineje se je pritožil zaradi poročil OMS o koleri

BONN, 5. — Predstavnik Gvineje pri Mednarodni zdravstveni organizaciji (OMS) Seydou Keita je danes izjavil, da bo Gvineja izstopila iz organizacije, če bo ta še nadalje omenjala v svojih poročilih Gvinejo. Poudaril je, da se v Gvineji epidemija še ni pojavila in da so v njej zdaj OMS in po katerih naj bi se bila kolera pojavila začetno prav v Gvineji, brez vsake osnove. Izrekel je tudi ostro pritožbo v imenu države, ki jo zastopa.

AMAN, 5. — Ministrstvo za zdravje je javilo, da so v Jordaniji zabeležili še tri primere kolere. Bolezen se je pojavila v begunskem taborišču Al Wahadat pri Ammanu.

SPET NEREDI V BELFASTU

Predčasna eksplozija terjala eno žrtev in enega ranjenca

Žrtev je verjetno eden od atentatorjev

BELFAST, 5. — Preteklo noč je prišlo v Belfastu do ponovnega bombnega atentata, ki je povzročil smrt enega človeka, dva pa sta verjetno ranjena. Severna Irska je še dve leti priporočila mnogih atentatov in neredov, ki so jih sprožili stoletni verski boji. Zaradi raznih atentatov, spopadov s policijo in sploh neredov — katerih je bilo v zadnjih dveh letih približno sto, je do sedaj izgubilo življenje najmanj deset oseb, nekaj stotin pa je ranjenih. Vlada je tokrat obljubila nagrado 50.000 funtov šterlingov za vsako osebo, ki bi pripomogla k ugotovitvi identitete in k aretaciji krivcev.

Venerjšnji atentat se je pripetil pozno ponoči v Newfote Laneu pri električni centrali. Eksplozija je s seboj prekinila oddajanje električnega toka in tako je ostala celotna četrt Malone v popolni temi. Takoj se je na mestu pojavila policija. Z ročnimi svetilkami in avtomobilskimi lučmi so agenti razsvetlili področje in takoj opazili sledove krvi. Našli so tako najprej

hudo ranjenega moškega, ki je ležal za nekim grmom. Na vrtu predsedniške komisije za razvoj Londonderryja Briana Mortona pa so našli razmrvarjeno in popolnoma izmaknjeno truplo drugega moškega. Prizor je bil tako strašen, da so se celo nekateri agenti počutili slabo. Po še natančnejšem pregledu je policija našla še druge sledove krvi in avto, v katerem je bilo še približno dva kilograma in pol gnilavice ter nekaj izvodov republikanskega časopisa «The voice of the North», ki naj bi ga financirala ekstremistična organizacija pod okriljem stranke Fianna Fail.

Policija sklepa, da je bilo atentatorjev več, morda celo pet. Eksplozija jih je presenetila, ko niso se ugnili umakniti in tako je eden izgubil življenje, drugi pa umira v bolnišnici. Tretjemu atentatorju je verjetno uspešno pravočasno ušla, kar ni dobil tako hudih ran. Eksploziv, ki so ga atentatorji uporabili, je bil enak tistemu, ki so ga našli v zapuščenem avtu.

SPORT SPORT SPORT

PLAVANJE

EVROPSKO PRVENSTVO V BARCELONI

Rouseau na 100 m prosto postavil evropski rekord

V vaterpolu zmaga Jugoslavije nad Italijo

BARCELONA, 5. — Danes se je začel tudi plavalni del letošnjega evropskega prvenstva. V vaterpolu so namreč opravili prvo srečanje že včeraj. Danes pa so začeli tudi s tekmovalnim v skokih v vodo.

V kvalifikacijah proge 100 m prosto plavalci je Francoise Michel Rouseau postavil v četrti skupini nov evropski rekord s časom 52"8. S tem je popravil dosedanj šest let stari kontinentalni rekord svojega rojaka Gotvaldesa za desetinko.

V finale raznih prog so se danes uvrstili:

100 m prosto moški:

Rouseau (Fr.) 52"8; Matthes (V. Nem.) 54"; Unger (V. Nem.) 54"4; Iliev (SZ) 54"5; Szentirmai (Mad.) 54"5; Vigne (Fr.) 54"5; Kulikov (SZ) 54"7; Chicoy (Spa.) 54"8.

100 m hrbtno ženske:

Gyarmati (Mad.) 1'06"3; Hraus (Z. Nem.) 1'09"3; Vermaat (Niz.) 1'09"3; Komarova (SZ) 1'09"4; Butler (Niz.) 1'09"5; Plat (VB) 1'09"5; Lekvešvili (SZ) 1'09"7; Folkesson (Sve.) 1'09"7.

100 m prsno moški:

Nikolaj Pankin (SZ) 1'07"9; Thomas Aretz (Z. Nem.) 1'08"0; Rolf Klees (Z. Nem.) 1'08"1; Roger Philippe Menu (Fr.) 1'08"2; Vladimir Kosinski (SZ) 1'08"5; Egon Hennings (V. Nem.) 1'08"6; Thomas Johnson (Sve.) 1'09"3; Pedro Barcelles (Sp.) 1'09"7.

400 m mešano ženske:

1. Stolze (V. Nem.) 5'17"2; 2. Schuchardt (V. Nem.) 5'19"8; 3. Slavickova (CSSR) 5'20"2; 4. Petrova (SZ) 5'20"8; 5. Ratcliffe (VB) 5'23"1; 6. Lassooj (Niz.) 5'24"0; 7. Pentermann (Niz.) 5'25"4; 8. Milenina (SZ) 5'25"5. Italijanka Kagarisova je v svoji kvalifikaciji

skupini sicer zasedla 2. mesto s časom 5'28"3, kar pa ni zadostovalo za uvrstitev v finale.

V vaterpolu je Jugoslavija zmagala tudi danes: opravila je z nevarno italijansko reprezentanco, svojim tradicionalnim nasprotnikom, in se tako uvrstila v višji del tekmovalja. Današnji vaterpolski izidi so bili naslednji:

A skupina
Madžarska — Francija 16:0
Grčija — Avstrija 5:4
(Kasno sinoči so odigrali še tekme B skupine.)

V PREDZADNEM DNEVU UNIVERZIAD V TURINU

Jugoslovanka Snežana Hrepevnik preskočila 186 cm visoko letvico

V odbojki je zmagala pri moških Italija, pri ženskah pa Sovjetska zveza, ki je osvojila zlato kolajno tudi v moški košarki

TURIN, 5. — Univerziada se polagoma bliža k zaključku. Jutri bo posebno slovesnostjo zaprl to veliko športno študentsko prirediteljo. Nocoj so že zaključili tekmovalni del v odbojki, košarki, sabljanju in nekaterih atletskih disciplinah. V atletiki je pripravila jugoslovanski taboru veliko presenečenje Beograđanka Snežana Hrepevnik, ki je preskočila 186 cm visoko letvico, s tem rezultatom zmagala in postavila nov jugoslovanski rekord, katerega je izboljšala kar za 4 cm. S tem rezultatom je Hrepevnikova zdaj četrta najboljša skakalka v višini vseh časov, saj so bolje od nje skočile le Romunka Balasava (191 cm), vzhodna Nemka Schmidtova (187 cm) in Sovjetinja Lazarova (187 cm).

Današnji finalni atletski rezultati so bili naslednji:

Skok v višino — ženske:
1. Hrepevnik Snežana (Jug.) 1,86 m
2. Popescu Cornelia (Rom.) 1,83 m
3. Gusembauer Ilona (Avs.) 1,83 m
4. Lazarova (Sov.) 1,83 m
5. Jertik (SZ) 1,77 m
6. Lazova Katja (Bol.) 1,71 m
7. Frontari Marieta (Alb.) 1,71 m
8. Baboske Breda (Jug.) 1,65 m
9. Lisa (It.) 1,55 m

Troskok:
1. Sanejev Viktor (SZ) 17,22 m
2. Dudkin Nikolaj (SZ) 17,00 m
3. Dreuhel Jorg (V. Nem.) 16,93 m
4. Corbu Carol (Rom.) 16,69 m
5. Gentile Giuseppe (It.) 16,45 m
6. Areta Luis Felipe (Spa.) 16,35 m
7. Spasojevic Milan (Jug.) 15,99 m

3.000 m zapreke:
1. Zelev Mihail (Bol.) 8'32"6
2. Holden Andrew (VB) 8'36"5
3. Koyama Takarahu (Jap.) 8'38"
4. Tihov Georgij (Bol.) 8'38"4
5. Rahoui Bouallme (Alž.) 8'42"
6. McLaren Grant (Kan.) 8'46"2

Met kroglice — ženske:
1. Čizova (SZ) 19,51 m
2. Friedl H. (V. Nem.) 17,84 m
3. Friedrich L. (V. Nem.) 17,03 m
4. Berendouk B. (Z. Nem.) 15,82 m
5. Veres Eva (Mad.) 15,08 m
6. Baik Ock-ja (Kor.) 15,01 m

Deseterboj:
1. Avilov Nikolaj (SZ) 7803 točke
2. Hedmarh L. (Sve.) 7783
3. Ščerbatij V. (SZ) 7751
4. Pernica Ludek (CSSR) 7307
5. Wanamaker R. (ZDA) 7307
15. Faragallana D. (It.) 6741

800 m moški

1. Kemper Franz-Josef (Nem.) 1'49"1
2. Wimbolt-Lewis Martin (VB) 1'49"2
3. Arza Donald (Pan.) 1'49"5
4. Fernandes Antonio (Spa.) 1'50"3
5. Danic Jean (Fra.) 1'50"3
6. Brysch Godehard (Nem.) 1'50"7

V kvalifikacijah ženskega teka na 800 m je Jugoslovanka Vera Nikolić z lahkoto zmagala v svoji skupini s časom 2'04"3, vendar pa sta v tretji skupini kar dve tekmovalki tekle bolje od nje: vzhodna Nemka Berneletova v 2'02"2, Romunka Silavea pa v 2'02"6. Vstop v finale je imela seveda Nikolićeva kljub temu zagotovljena.

SABLJANJE

Zadnje odličje v tej panogi so podelili v meču moštveno. Končna lestvica:
1. V. Nemčija
2. Madžarska
3. Italija
4. Kuba
V zadnjih naskokih so Nemci premagali Madžare z 9:5, Italijani pa Kubance z 8:6.

KOŠARKA

1. mesto je osvojila Sovjetska zveza, ki je odpravila ZDA s 78:71. V tekmi, veljavni za osvojitve bronaste kolajne, je Kuba tesno odpravila Jugoslavijo s 66:65 (34:34). Končni vrstni red:
1. Sovjetska zveza
2. ZDA
3. Kuba
4. Jugoslavija.

ODBOJKA

Italija je dosegla v moški odbojki izreden uspeh: osvojila je namreč prvo mesto, kar je precej več od tega, kar si je vodstvo te ekipe zastavilo za cilj pred začetkom tekmovalja. Končna lestvica tega turnirja je naslednja:
1. Italija
2. Sovjetska zveza
3. Koreja
Danes je SZ premagala CSSR s 3:1.

V ženski odbojki je po zmagi nad Švicco, Sovjetska zveza osvojila zlato kolajno. Zadnji izidi tega turnirja so bili namreč naslednji:
SZ — Švica 3:0 (2, 5, 4)
Japonska — Italija 3:0 (6, 1, 7)
Bolgarija — Nizozemska 3:0 (1, 8, 12)
3:0 (1, 8, 12)

AVTOMOBILIZEM

VCERAJ V MONZI

Jochen Rindt se je smrtno ponesrečil

MONZA, 5. — Športna Avstrija žaluje in z njo tudi mednarodni avtomobilski svet: med poskusnimi vožnjami za Veliko nagrado Italije v Monzi se je namreč danes smrtno ponesrečil eden najboljših avstrijskih športnikov in avtomobilskih pilotov na svetu sploh, Jochen Rindt.

Tehnični vzroki nesreče, ki je terjala že letošnjo sedemdesetjo smrtno žrtev na dirkališčni progi, še niso ugotovili. Vse pa kaže, da se je Rindt zaskočile zavore. Njegovi sodelovalci — in nekateri gledalci, ki so stali v bližini usodnega zavoja — so namreč opazili, kako je začel Avstrijec avto pri nezmanjšani hitrosti poplesavati po progi. Videti je bilo da Rindt nikakor ne more ohraniti nadzora nad volanom, ki je res z visoko hitrostjo treslo v «guard-rail», se zario po njega, predrl začetno ograjo za obzornost, se večkrat zasukal okrog svoje osi in se nato ustavilo na bližnjem travniku.

Zaradi strahovitega sunka v «guard-rail» je vozilo povsem raztreščilo in trup se je razlival na dva kosa. Posamezniki dell avta so ležali daleč okrog. Rindt so takoj potegnili iz razbitin, zdravniki so ga skušali obuditi k življenju z masirajo srca, vendar zaman. Prepeljali so ga v bolnišnico, vendar je tja prispel že mrtev.

Rindt je bil star 28 let in je že med vojno, kot delo, izgubil stare pri nekem bombardiranju. Ze zmlada se je začel ukvarjati z avtomobilizmom pri delu, pri katerem je po vojni živel (v Gradcu). Osvetil je mnoga odličja na mestu, letos pa je bil najuspešnejši kandidat za naslov svetovnega prvak. Na lestvici je namreč vodil s 45 točkami pred drugouvrščenim Bramhamom, ki ima 25 točk.

Njegova smrt je zapustila globok vtis v avtomobilskih športnih krogih.

OBVESTILO

Juvenitna poziva igralce svoje mladinske ekipe, naj se zbere danes, 6. septembra, ob 9.15 na igrišču v Standrežu, kjer se bodo začeli s Pro Gorijo. To bo za mladince prvo srečanje te sezone.

Nova Gorica
prvak Primorske

Igrišče v sportnem parku, odlično za igro. Gledalcev 500. Sodnik Nikić - Ljubljana.

NOVA GORICA: Leban I. Kogoj, Žizmond, Hvala, Pikula (Krajin), Linzender, Peršolja, Korpar (Beč), Leban II, Bučan, Cigoj.

IZOLA: Fermo, Candak, Franciškin, Markesan, Pršnika, Furlančič, Santin, Sirk (Savarin), Gregorič, Ivanković, Grebe.

Tekma je že takoj v začetku postala živa in borbeno, predvsem po zaslugi domačinov, ki so hoteli na vsak način dokazati slovensko ligo iz Izole, da so res odlični pripravljeni. Domačini so takoj po začetku silovito napadli in že v drugi minuti je danes odlični Furlančič iz prostega strela dosegel prvi gol. Gostje pa se niso znožili, temveč so takoj uprizarili nekaj nevernih napadov in v 10. minuti remat izenačili. Domačini pa so po tem zasedli tretjo in v 16. minuti prispel na cilj Bilo iz Bratislave s časom 1:58"28".

KOLESTARSTVO

Italijan Morutto vodi na dirki Alpe-Adria

Včerašnja etapo je osvojil Italijan Buffa
Danes bodo tekmovalci prispeli v Trst

Buffa od Vittoria Veneta je zmagal danes v četrti etapi kolesarske dirke Alpe - Adria. 143 km dolgo pot od Bleda do Paulara je prevozil v 3:36"51".

2. je bil Tine Božičnik (Odrad) 3:38"32".

3. Ladislav Bilo (Bratislava) 3 h 39"19".

4. Pietro Picin (Casagrande) isti čas.

5. Ermenegildo Da Re (Casagrande) 3:39"29".

Do odličnega pobege je prišlo 30 km po startu. V ospredju se je ustvarila skupnica kolesarjev, ki je nato ostala v glavnem v vodstvu do konca. 10 km pred ciljem se je skupina kolesarjev nekoliko razdrobila in je tako tudi prispela do cilja.

Skupna lestvica:
1. Morutto (V. Veneto) 12:06"53"
2. Baldasso (Casagrande) 12:07"03"
3. R. Valenčič (Rog) 12:07"03"
Ekipna lestvica:
1. Casagrande 36:24"58"
2. Bratislava
3. V. Veneto
4. Furlančič - Juljska krajina
5. Beograd
6. Rog
7. Siporex
8. Odrad

V včerašnji drugi etapi je zmagal Mario Da Ros s časom 3:12"04" na 128 km dolgi progi od Maribora do Celovca.

V tretji etapi od Železne Kaple do Bleda, dolgi 73 km, pa je prvi prispel na cilj Bilo iz Bratislave s časom 1:58"28".

KOLENGE RAIMUND

TRŽAŠKI DNEVNIK

Jutri začetek popravnih izpitov

Novo šolsko leto 1970-71 se trika na vrata. Še dobre tri tedne, pa se bodo za vse slovenske šolarje spet odprla šolska vrata, ki so ostala zaprta štiri mesece. Šolska vrata pa se bodo odprla že jutri jutraj, ko se bodo pričeli na vseh slovenskih srednjih in višjih srednjih šolah popravni izpiti. Po uveljbi reforme o zrelostnih izpitih tudi letos ne bomo imeli zrelostnih izpitov v jesenskem letu. Kakor smo že poročali, je na slovenskih višjih srednjih šolah v Trstu uspešno opravilo veliko matur 67 dijakov, samo šest dijakov pa je bilo odklonjenih. Na višjih srednjih šolah je uspešno zaključilo šolsko leto 206 dijakov, 64 jih ima popravne izpite, 13 pa je bilo odklonjenih. Te dni mora torej polagati razredne izpite 64 dijakov na slovenskih višjih srednjih šolah. Na srednjih šolah pa je uspešno opravilo razredne izpite 340 dijakov, 97 dijakov pa ima popravne izpite. Na teh šolah je bilo 45 dijakov odklonjenih. Vsem želimo, da bi uspešno opravili popravne izpite in lahko nadaljevali šolanje v višji razred.

Otvoritev dveh likovnih razstav

Nova likovna sezona se je začela. «Torbandena» ima v gosteh tri umetnike, v galeriji «Tergeste» razstavlja Renar, v Tržaški knjižnici je navzoč z desetiimi olji A. Mihele, sinoči pa smo prisotvovali dvema otvortivama, in sicer otvoritvi prve razstave v sezoni v galeriji «La lanterna» ter otvoritvi nove razstave v občinski galeriji. Dvajset dni bo v obeh prostorih galerije «La lanterna» v Ul. Sv. Nikolaja štev. 6 na ogled občinstvu kakih 60, v pretežni večini manjših del Claudia Bianchia, katerega glavni poklic je sicer zdravniški, ki pa čisto zamenja kirurški nož s čopičem, oziroma z drugimi slikarskimi pripomočki. In kaže, da tudi na tem področju veliko dela, kajti rekli smo že, da je za sedanjega razstavo, ki je njegova prva osebna razstava v Trstu, pripravil kar kakih 60 del v pretežni večini informálnega značaja.

V občinski galeriji se je sinoči predstavil prav tako mlad tržaški umetnik, Bruno Zepelj, ki je tudi umetnik informálnega smeri. Tudi njegova dela so po formatu majhna, v nekaterih primerih celo miniaturna. In če smo rekli za Bianchia, da veliko ustvarja, moramo isto ponoviti tudi za Zepelja, saj je stene obeh prostorov Občinske galerije povsem napolnili, vrh tega pa je dal na ogled kakih dvesta del, ki so tudi zelo sodobno zamišljene in tudi izdelane. Gre za skulpture, ki niso izdelane z čilem ali vlitje, pač pa zvarjene

VČERAJ POPOLDNE V DRAGI

PRVI DAN ŠTUDIJSKIH SREČANJ

Pred tem je del udeležencev počastil v
Bazovici z govori spomin bazoviških žrtev

Prvi dan študijskih dni v Dragi je potekal v znamenju predavateljev iz matične domovine, univ. profesorja Gorčarja, ki je predaval o «socialni preobrazbi slovenske družbe» in urednik «Sodobnosti» pesnik Ciril Zlobec o «slovenski idejni kulturni stvarnosti».

Izredno zanimivo je bilo prvo predavanje sociologa prof. Gorčarja, ki se je dotaknil vprašanj izseljevanja slovenske delovne sile v tujino in vzporednega pojava bleda možganov, vprašanj delitve dohodka in potrošniške družbe in miselnosti v odnosu do socialističnega humanizma. Posebno zanimivo je bila analiza, ki jo je podprl z izsledki posebnih anket, stopnje vpliva na politično in gospodarsko oblast v gospodarskih podjetjih in SZDL. Pri tem je Gorčar navedel dejansko stanje in tezanje, ki ženejo družbo k spremembi teh razmerij.

Gorčarjevemu izčrpnemu predavanju je sledil koreferat Maksa Saka o socialnih spremembah v razvoju. Pri tem se je posebej dotaknil vprašanja alkoholizma in socialnega razkroja Beneške Slovenije in zamrzanejšega dotoka slovenskega prebivalstva iz podeželja v mesto v Trstu, ki je izgubil svoje naravno zaledje.

Ciril Zlobec se je dotaknil nekaterih aktualnih vprašanj, ki pretresajo sedanje kulturne kroge v osrednji Sloveniji. Nekazal je odnos sedanega kulturnega ustvarjanja do NOB in ljudske revolucije kot problem preverjanja izvirnosti cilji in hotenji, prišel do koncepta generacij, ki je prešel od izraza z izjavami «Demokracija da, razkorje ne» in polemiki, ki je sledila tem izjavam.

Vsekakor pa je bilo jedro njegovih razmišljanj v opredeljevanju nacionalnega vprašanja, ki ga danes pojmuje slovenski kulturnik. Citiral je stališče D. Rupla in T. Kermavnerja, kot težnje prehoda Slovencev od ideološke k «zgodo-vinski» nacionalni bitnosti. Končno je v kratkih besedah spregovoril o odnosu kultura - politika v sodobni slovenski družbi.

Sledil je koreferat urednika «Mestu» inž. Vremla, ki je s svojimi izjavami izrazil živahneje polemične pogoje v razpravo. Za besedo so zaprosili profesor Tomazič, P. Žeržel, L. Detela, inž. Nendel, B. Pahor, dr. Vospemir, hotelir V. Levstik in nekaj drugih.

V samem začetku je prisotne, med katerimi sta bila konzul SFRJ v Trstu Drago Zvab in škofov vikar dr. L. Škerj, pozdravil v imenu pripravljalega odbora prof. Peterlin.

Študijski dnevi so se pričeli ob 17.30, pred tem pa se je glavnina udeležencev zbrala pri bazovskem spomeniku, kjer je bila krajša proslava ob 40-letnici ustrelitve Milosa, Valenčiča, Bidovca in Marušiča. Pred spomenikom so spregovorili predsednik sveta SS prof. Z. Harej soobsojenec na prvem tržaškem procesu Niko Kosmač, odv. Avgust Siligoj, šteferjanski župan Klanjšček in Boris Pahor. Pred tem je zapel nekaj pesmi gorjski moški zbor.

V svojih govorih so vsi poudarili pomen žrtev in krivice, ki se Slovincem v Italiji še danes dogajajo, nasprotovali pa so skupni proslavi, ki jo danes popoldne prireja Odbor za proslavo bazoviških žrtev in Odbor za proslavo 25-letnice osvoboditve.

NA BLIŽNEM VELESEJMU V BARIJU

UDELEŽBA NAŠE DEŽELE Z LASTNIM PAVILJONOM